

Treårsbudget 2024-2026 med fokusområden 2024

För Östergötlands bästa

Centerpartiet
ÖSTERGÖTLAND

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Politikens förord	3
Fokusområde 1: Ett grönt och robust Östergötland	4
En klimat- och resurssmart region	4
Civilsamhällets kraft	5
Fokusområde 2: Nära vård och jämställd hälsa i hela Östergötland.....	7
Närhet till vården	7
Behovsstyrd och personcentrerad vård	8
En sammanhållen förlossningsvård.....	8
Vår psykiska hälsa - en grundläggande del av livet	9
Kvalitativ vård i fokus	9
Fokusområde 3: Medarbetarna är vår styrka	13
Vikten av forskning och utveckling.....	13
Mångfald och inkludering	14
Fokusområde 4: Förutsättningar att bo och verka i hela Östergötland	16
En infrastruktur som binder samman länet	16
Ett transporteffektivt samhälle	16
Goda förutsättningar för näringsliv och arbetsmarknad	17
Potentialen i de gröna och blå näringarna	18
Fokusområde 5: Kultur och bildning är hörnstenar i en demokrati	21
Det livslånga lärandet.....	21
Ekonomi under budgetperioden	24
Region Östergötlands ekonomiska utveckling och insatser för en hållbar ekonomi	24
Budget 2024-2026	26
God ekonomisk hushållning	26
Utdebitering	27
Skatt och utjämning	27
Statsbidrag för läkemedel	28
Riktade statsbidrag och insatser	28
Löne- och prisutveckling	28
Investeringar	28
Pensionskostnader	29
En ekonomi som är anpassad till intäktsnivån – åtgärder	29
Långfristig upplåning	30
Övriga ekonomiska förutsättningar	30

Satsningar och reserveringar	31
Kalkyl för planeringsperioden	33
Beslut	34

Bilaga 1 Region Östergötlands samlade verksamhet

Bilaga 2 Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning enligt fullfondering

Bilaga 3 Regionbidrag per styrelse/nämnd

Bilaga 4 Sammanställning regionstyrelsens regionbidrag samt regiongemensamt 2024

Bilaga 5 Resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning enligt blandmodell

Politikens förord

Region Östergötland befinner sig i en exceptionellt svår tid, som ett resultat av år av coronapandemi, nuvarande höga inflation och det fortsatta kriget i vår närhet. Hälso- och sjukvården befinner sig dessutom i en extra utmanande tid efter pandemi och efterföljande effekter, i form av en ackumulerad skuld för vård, forskning, utbildning och återhämtning för regionens medarbetare.

Vår budget kommer fokusera mycket på kompetensförsörjningsfrågan. För att kunna erbjuda en bra hälso- och sjukvård i världsklass förutsätter det att regionen har medarbetare som trivs och kan utvecklas inom verksamheten. Centerpartiet vill bidra till en helhetslösning som är långsiktigt hållbar, där vi inte enbart släcker bränder och kommer med kortsiktiga lösningar. Bland våra förslag berör vi lön, arbetsmiljö, utbildning, uppgiftsväxling, ledarskap och ledighet, samt karriärmöjlighet inom klinisk verksamhet, digitalisering och även ny teknik.

Vi anser att en tillgänglig hälso- och sjukvård oavsett var i länet man bor är en grundförutsättning. Vården ska upplevas nära och det ska finnas minst en vårdcentral i varje kommun. Bland våra satsningar kommer en stor del handla om att stärka primärvården, där vårdcentraler och den digitala vården är grunden. Genom att jobba mer hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande kan vi minska belastningen på vården. Om vi även jobbar för att ställa om till Nära vård kan många patienter med kroniska sjukdomar ha en mer planerad vård och undvika att bli så sjuka att de behöver akut sjukhusvård. Det leder till att vi kan frigöra resurser från sjukhusen, eftersom färre hamnar på akutmottagningen.

Ett jämställt Östergötland, där man oavsett kön eller identitet får den vård man är i behov av är fortsatt viktigt. Våld i nära relationer ska bekämpas och trygghet för de som drabbas ska skapas. Därför ser vi att det integrerade mottagandet för kvinnor utsatta för våld i nära relation behöver implementeras.

Centerpartiet har under många år tagit ett stort ansvar för Region Östergötland. Under tidigare mandatperioder har fokus varit att utveckla och rusta Östergötland för att klara sitt ansvar och utmaningar i ett nationellt och internationellt perspektiv. Det ämnar vi fortsatt göra. Vi vill ta ledarskap i frågor som berör kompetensbristen och regionala utvecklingsfrågor.

Vi vill genom vår budget bygga ett samhälle som tar vara på hela länets styrka och växtkraft, på landsbygd, i skärgård, i byar, i städer och i förorter. Östergötland ska knytas samman och vi ska ta vara på länets goda läge. Genom god infrastruktur och hållbara resor bidrar vi till länets regionala utveckling. Ett attraktivt län behöver ett gott besöks- och kulturutbud, starkt näringsliv och ett levande civillsamhälle.

Vi har som mål att fortsatt klara klimat- och miljöutmaningen och överlämna en hållbar planet till kommande generationer. Omställningen till ett cirkulärt samhälle är nyckeln. Vi ser även att den gröna och blå näringen har stora möjligheter att bidra till egenförsörjningen av mat och energi. Som aktör är det viktigt att Region Östergötland jobbar för alla hållbarhetsdelar och siktar på ekonomisk, social och miljömässigt hållbar utveckling i hela Östergötland.

**För Centerpartiet i Region Östergötland
Julie Tran, gruppledare**

Fokusområde 1: Ett grönt och robust Östergötland

Östergötland ska vara en region som kan konkurrera med andra regioner i Sverige, Europa och internationellt. Det ska vara attraktivt att bo, leva och verka i hela länet. Östergötland ska vara ett robust län med bra välfärd, starkt näringsliv och ett livskraftigt civilsamhälle. Regionen ska ligga i framkant vad gäller grön teknik och bidra till ett cirkulärt samhälle. Region Östergötland ska visa på regionalt ledarskap i samverkan med regionens kommuner. Dessa delar förutsätter att vi fortsätter jobba för att regionen blir ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar.

För en ekonomisk hållbarhet krävs det en ekonomi i balans. God ekonomi är grunden för att regionens verksamhet ska kunna drivas och utvecklas. I dagsläget befinner sig regionen i ett svårt ekonomiskt läge. För att få en ekonomi i balans måste de olika verksamheterna; vårdcentralerna, sjukhusen, kulturinstitutionerna, kollektivtrafiken med flera, hålla budget och inte förbruka mer resurser än vad som beslutats om. Det är viktigt att upprätthålla ett arbete som innebär förbättringar, effektiviseringar och öppna prioriteringar, så att vi varsamt använder varje skattekrona på bästa möjliga sätt.

En stor utmaning ligger i att bedriva en högklassig hälso- och sjukvård och möta patienternas vårdbehov samtidigt som vi erfar kompetensbrist som leder till vårdplatsbrist. På många håll saknas specifika kompetenser och regionen använder sig då av dyra personalbemanningsföretag som urholkar ekonomin. Här måste vi vända utvecklingen och minska beroendet av hyrpersonal. Personalbristen påverkar arbetssituationen och ekonomin, men också vårdsituationen med patientsäker vård som följd när man inte har kontinuitet bland medarbetare. Region Östergötland måste ta ett aktivt ledarskap tillsammans med länets andra aktörer (kommuner, företag och organisationer) och arbeta intensivare med att få medarbetare med rätt kompetens till sina verksamheter.

Region Östergötland ska även arbeta med extern finansiering i form av projekt- och utvecklingsmedel för att förstärka ordinarie verksamhet och till prioriterade utvecklingsområden.

Med en ansträngd ekonomi är det extra viktigt att Region Östergötlands kärnuppdrag prioriteras och att resurserna fördelas så att man lägger mest där behoven är som störst. Arbetet för att nå en ekonomisk hållbarhet kräver öppenhet för förändringar och hela organisationens uppmärksamhet och gemensamma arbete.

En klimat- och resurssmart region

Miljö och klimat är en avgörande framtidsfråga, och därmed en central strategisk utmaning för hela regionorganisationen. En förutsättning för att nå ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet är att minska de sociala och ekonomiska klyftorna, så att trösklarna att göra klimatsmarta val sänks. Via regionens Agenda 2030 ska hållbarhetsarbetet genomsyra allt regionalt utvecklingsarbete och intern verksamhetsutveckling, liksom ekonomisk hushållning, effektiva upphandlingar och en god arbetsmiljö. Sammantaget ska regionen bidra till ett cirkulärt, klimatanpassat och motståndskraftigt Östergötland som minskar utsläppen av växthusgaser enligt de nationella målen.

Östergötland ska ta vara på länets goda möjligheter för förnyelsebar energiproduktion. Regionen ska verka för ökad produktion av nya gröna energislag i hela Östergötland. Biogas bidrar till att minska klimatutsläppen och övergödningen av våra sjöar, samtidigt som lönsamheten stärks inom jordbruket i länet.

All nybyggnation i regionens regi ska ske på ett så klimatsmart sätt som möjligt, avseende såväl energieffektivitet, materialval och hållbarhet. Tydliga miljö- och klimatkrav ska vara införd i all offentlig upphandling med mål om att öka andelen upphandlingar som bidrar till efterlevnaden.

Civilsamhällets kraft

Civilsamhället och Region Östergötland måste ha en ökad samverkan. I civilsamhället finns en potential som idag är outnyttjad. Det är den idéburna sektorn som ofta på tidigt stadium har örat mot marken och identifierar behov som uppstår. Det ska Region Östergötland nyttja. Överenskommelsen mellan Region Östergötland och ett stort antal idéburna organisationer är en bra utgångspunkt för samarbeten som skapar samhällsnytta. Region Östergötland ska utveckla en plan för att samarbeten i ökad utsträckning ska kunna utvecklas, såsom Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP). Region Östergötland ska även se över vilka som idag ingår i överenskommelsen för att på sikt bredda och utöka antalet samverkande organisationer. Det är viktigt att se över regionens strukturer och rutiner för att få civilsamhället mer delaktiga i våra beslut. Det tjänar hela samhället på. Likaså ska Regionens olika föreningsbidrag ses över.

Ensamhet är ett stort problem, för både sjuka och friska i både tätorter och på landsbygd. Det är ett av många områden där civilsamhällets resurser bättre ska tas tillvara för att skapa samhällsnytta. Även anhörigas viktiga och värdefulla insatser ska inte tas för givna eller glömmas bort. Regionen ska fortsätta utveckla ABC (Act, Belong, Commit), som är ett forskningsbaserat projekt som flera vårdcentraler arbetar med för att hjälpa äldre som lider av ensamhet. Det handlar om att göra något aktivt, tillsammans och meningsfullt. Då vårdcentralen identifierar ensamhetsproblematik kan de hänvisa vidare till plattform med föreningar som erbjuder aktiviteter, ofta via kommunens plattform.

Uppdrag 2024	Uppdrag till
Genomlysna uppdrag, aktiviteter och ekonomi inom samtliga verksamhetsområden i syfte att säkerställa att åtaganden speglar huvudsakliga mål och kärnuppdrag.	RS HSN RUN TSN
Utarbeta en strategi för en hållbar ekonomi utifrån den långsiktiga analysen av regionens samlade ekonomiska situation, inklusive likviditet och eget kapital.	RS
Öka kostnadseffektiviteten med hjälp av ett ständigt utvecklings- och förbättringsarbete med fokus på ökad kvalitet och produktivitet.	RS
Region Östergötland ska utveckla en plan för att samarbeten i ökad utsträckning ska kunna utvecklas, såsom Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP).	RS HSN RUN TSN
Se över deltagandet i Överenskommelsen med civilsamhället med syfte att bredda och utöka antalet partners	RS

Se över regionens olika föreningsbidrag	RS HSN TSN RUN
---	-------------------------

Styrtal

- Kostnadsutvecklingen ska vara lägre än 1 procent
- Kostnaden för administrativ personal ska minska

Fokusområde 2: Nära vård och jämställd hälsa i hela Östergötland

Det yttersta målet för invånarna i Region Östergötland ska vara en god, jämställd och jämlik hälsa. Hälsa och välmående påverkas av många olika faktorer i samhället. Levnadsvanor har stor betydelse för bättre hälsa men en viktig förutsättning är också tillgång till en god, jämställd och jämlik hälso- och sjukvård i hela Östergötland.

Närhet till vården

Den som söker vård i Östergötland ska få vården så nära som möjligt. Därför är det viktigt att det finns minst en vårdcentral i varje kommun. Att vården finns nära handlar om geografiskt avstånd, men också om väntetid, tillgänglighet och långsiktiga relationer. Det innebär en fortsatt omställning inom vården: från sjukhus till primärvård och egenvård men också en förflyttning från sjukvård till förebyggande och hälsofrämjande insatser. Den pågående omställningen till en god och nära vård ska fortsätta, exempelvis arbetet med att utveckla konceptet vårdcentrum där regionala och kommunala vårdverksamheter kan samverka. Idag kan behandlingar som tidigare krävde att patienten lades in på sjukhus ges på vårdcentral, på närvårdsplats eller i hemmet. Det ger patienten större inflytande över sin vardag.

Idag utgör vårdbehov för kroniker en större andel av den totala konsumtionen av vård än tidigare. Primärvårdens roll blir därför viktigare och en större andel av resurserna behöver finnas där för att möta befolkningens behov på bästa sätt. En väl fungerande primärvård med samordning av patientens behov, tillsammans med bl.a. kommunen, kommer leda till färre besök i slutenvården på sjukhus. Vårdcentralerna och primärvården som helhet ska stärkas för att vården ska finnas så nära som möjligt. Målet är att primärvården utgör 20 procent av hälso- och sjukvårdens kostnader.

Regionen måste ligga i framkant i att fortsätta utveckla olika arbetssätt, ny teknik, smart digitalisering och nya mobila lösningar. Ju mer av vården som kan utföras i hemmet, även specialistvård, desto färre resor för patienterna. Detta underlättar särskilt för patienter långt från sjukhus och på landsbygden. Vården måste också vara tillgänglig för patienter som saknar digital vana. Region Östergötland behöver vara pådrivande för att minska juridiska hinder och möjliggöra delandet av information och data mellan olika aktörers journalsystem, där Ydre vårdcentral illustrerar dagens utmaning.

Egenmonitorering i större skala ger betydande nytta för patienten men även för Region Östergötland. Egenmonitorering innebär att patienten själv med hjälp av modern teknik provtar och hanterar sin sjukdom utifrån fastställda rekommendationer. Det handlar t.ex. om astma, KOL, hjärtsvikt, diabetes, men även havandeskapsförgiftning. Det går att utveckla systemen för fler områden som skulle göra det tryggare och enklare för patienten samt avlasta för medarbetarna inom vården. Uppföljning visar att verksamheter, såsom vårdcentraler, behöver passera en gräns på över 100 patienter som är anslutna till egenmonitorering för att uppnå en synlig och upplevd nytta vad gäller lättnad i arbetet.

Vårdcentralerna ska erbjuda medborgaren fast vårdkontakt och också erbjuda digitala vårdmöten. En fast vårdkontakt är viktig för kontinuiteten, för äldre och kroniskt sjuka och inte minst för personer med funktionsnedsättning. Antalet vårdkontakter (och andra kontakter) är många gånger ofattbart stort för personer med funktionsnedsättning, alldeles särskilt mycket så när det gäller barn. Det är inte alls ovanligt att föräldrar hanterar ett 80-tal unika kontakter runt barnet med funktionsnedsättning. Här ska regionen arbeta så att vårdinsatserna koordineras. Både föräldrar till barn med funktionsnedsättning och vuxna med egen funktionsnedsättning måste stöttas och erbjudas en tydlig hjälp med samordning av vårdinsatser. Därför

måste en fast vårdkontakt finnas och möjlighet samordnad individuell planering (SIP) ska prioriteras

Attraktiviteten att arbeta på vårdcentraler på mindre orter måste bli större. För att stärka mindre vårdcentraler långt ifrån sjukhusen får dessa vårdcentraler en extra riktad ersättning. Detta för att premiera och kunna erbjuda bra vård i hela Östergötland. Denna extra ersättning ska vara kvar och på sikt utökas. Karriärmöjligheterna och möjligheter att forska ska utvecklas för dem som arbetar i primärvården. Oavsett vilken vårdcentral patienten väljer att lista sig på ska de ha tillgång till en god vård.

Behovsstyrd och personcentrerad vård

Sjukvården ska vara behovsstyrd och gemensamt finansierad. Att vården är behovsstyrd innebär att den med störst behov ska få vård först. Vården ska ges på ett målmedvetet och resurseffektivt sätt. Detta kräver hela organisationens fokus på samordning och en öppenhet för förändrade arbetssätt. Region Östergötland ska aktivt arbeta med att motverka ojämlikhet i hälsa utifrån kön, socioekonomisk situation och geografisk hemvist – men också utifrån könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, sexuell läggning, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning och ålder.

Den östgötska vården ska vara personcentrerad. Det innebär att vården är lyhörd inför patientens tankar och önskemål, samordnad utifrån det totala vårdbehovet och att vården planeras i samråd med patienten. Varje steg från det att man söker hjälp i vården ska ske utan onödig väntan. Det kräver god samordning och planering av vårdens samlade resurser.

Den vanligaste cancerformen är prostatacancer. När symtomen kommer är det ofta för sent för en lyckosam behandling. Därför ska Östergötland införa screeningprogram för prostatacancer hos män.

Vården för människor med beroendesjukdomar ska värnas och utvecklas. Alla som hamnat i skadligt bruk av narkotika måste få god hjälp till att ta sig ur beroendet, där möjlighet att ta del av livsnödvändig läkemedelsassisterad behandling, LARO, kan vara del av behandling. Infektionssjukdomar som sprids bland personer som injicerar narkotika är ett allvarligt hälsohot. Sprututbytesprogram ska etableras i hela länet.

Det behövs ett kontinuerligt arbete och utbildning, så att regionens patienter får ett bra stöd från vården när det gäller könsrelaterat våld och förtryck. Ett integrerat mottagande av personer utsatta för våld i nära relation eller av sexuellt våld ska implementeras.

En sammanhållen förlossningsvård

Förlossningsvården ska prioriteras högre. Region Östergötland ska erbjuda en kvalitativ, trygg och stressfri vård. För detta krävs större följsamhet för varje födande kvinnas behov. Det är önskvärt att det ska finnas större valfrihet inom förlossningsvården, med en sammanhållen vårdkedja före, under och efter förlossning för att varje kvinna kan uppleva en trygg och stressfri förlossning av hög kvalitet. För en ökad valfrihet ska även Barnmorskeledd förlossningsklinik öppna i Östergötland.

Centerpartiet vill även införa Caseload-metoden. Det innebär att en barnmorska eller en liten grupp barnmorskor följer den gravida kvinnan under hela graviditeten, vid förlossningen och eftervården. Metoden leder till ökad trygghet, färre

förlossningsskador och snabbare anknytning till barnet. Dessutom bidrar den till en bättre arbetsmiljö för barnmorskorna.

Idag underskattas ofta vårdbehoven efter förlossningen och många kvinnor vittnar om svårigheter att få hjälp med sina förlossningsskador. I Region Östergötland ska eftervården utökas och att mer resurser tillförs så att kvinnor snabbare ska kunna få tillgång till vård och behandling för eventuella förlossningsskador. För att underlätta bör det göras en plan för varje kvinna efter förlossningen där det tydliggörs vilken vård som kommer behövas på kort och lång sikt. Både fysisk som psykiska hälsa ska inkluderas, och även information om återhämtning.

Forskning som handlar om vården efter hemkomst från BB är mycket bristfällig. Centerpartiet vill att mer forskning kring eftervård och förlossningsskador ska göras för att öka kunskapen och möjliggöra korrekt bedömning av kvinnors hälsotillstånd och skadeläge efter förlossningen. Vi vill även garantera amningsstöd för den som önskar amma. Amningsstödet ska vara i linje med Världshälsoorganisationens (WHO) rekommendationer för amning i 10 steg.

Vår psykiska hälsa - en grundläggande del av livet

Hälsa handlar om både kroppens och psykets välbefinnande. Hälsa- och sjukvården ska rustas för att klara av att möta den psykiska ohälsan bland länets invånare. För att möta dessa behov kommer den nära vården att utökas och förstärkas. Alla länets vårdcentraler behöver ha kompetens för att möta psykisk ohälsa. Den psykiska hälsan för barn och unga ska stärkas. Samverkan mellan elevhälsan i skolan, ungdomshälsan och barn-och ungdomspsykiatri och civilsamhället ska bli bättre.

Det är i vardagen, i skolan, i hemmet och på fritiden som främjande insatser är mest effektiva. Fler yrkesgrupper ska fortbildas för att kunna ge första linjens samtalsstöd vid psykisk ohälsa. Ett förstärkt omhändertagande för barn och ungdomar med psykisk ohälsa ska fortsatt utvecklas med konceptet "En väg in" till ungdomshälsa eller barn- och ungdomspsykiatri, BUP.

Anpassningar i vardagen har en stor betydelse för att klara skolan bra och här behöver regionens expertis ställas till förfogande till skolorna. När specialistvård behövs ska BUP ha kapacitet. Centerpartiet vill öka insatserna för att korta kötiderna. Mobila team med psykiatrisk kompetens ska också finnas oavsett var i länet man bor. Vi ser också nyttan av att möjliggöra självvald inläggning i hela länet. Vårdval samtalsbehandling ska genomföras.

Kvalitativ vård i fokus

För den som är i behov av vård ska det inte spela någon roll om det är regionen eller kommunen som ansvarar för en viss vårdinsats. Region Östergötland ska ha ett nära samarbete med länets kommuner för att övergångar mellan regiondriven och kommundriven vård sker smidigt för den enskilde östgöten. Att vården ska ges så nära som möjligt får dock aldrig gå ut över kvaliteten.

Avancerad vård ska även fortsättningsvis att behöva ges på sjukhus. Universitetssjukhuset i Linköping, Vrinnevisjukhuset i Norrköping och Lasarettet i Motala är och ska fortsätta att vara viktiga noder för den östgötska sjukvården. För att hålla volymen och därmed kvaliteten uppe på viss högspecialiserad vård krävs att den endast bedrivs på ett fåtal platser i landet. Region Östergötland ska fortsätta ta ansvar för och

bedriva nationell högspecialiserad vård. Centerpartiet ser gärna att Region Östergötland får utökat ansvar för fler olika discipliner inom högspecialiserad vård.

Det förebyggande hälsoarbetet är oerhört viktigt, inte minst i ljuset av att en betydande del av alla sjukdomar är kopplade till livsstil. Regionen ska tillsammans med staten, kommunerna och civilsamhället skapa bättre förutsättningar för att främja en hälsosam livsstil. Vården ska fokusera på sitt huvuduppdrag som är att ge invånarna den vård de behöver, oavsett var de bor, i rimlig tid och efter behov.

Den verksamhet som Region Östergötland finansierar ska hålla hög kvalitet och präglas av ett gott bemötande och en god vårdkvalitet oavsett vem som utför vården. Den ska erbjuda valfrihet genom en mångfald av utförare och de olika vårdvalsmodellerna ska fortsätta att utvecklas. Det ska finnas en variation av offentliga samt privata utförare där de privata vårdgivarna spelar en nyckelroll i att ge personal och patienter ökade valmöjligheter, och tillsammans med regionens egna verksamheter lyfter hela vården i Östergötland.

För att stärka patientsäkerheten ska anmälningar i Synergi och IVO löpande sammanställas och analyseras. Patientsäkerheten ska också förbättras genom verkställande av "Handlingsplanen för ökad patientsäkerhet 2022", samt att aktivt använda Patientnämndens rapporter och inkomna klagomål i arbetet med att förbättra patientsäkerheten.

Uppdrag 2024	Uppdrag till
Upprätta mobila team med psykiatrisk kompetens som når ut över hela Östergötland	RS HSN
Självvald inläggning inom psykiatri i hela länet	HSN
Fortsatt utveckla konceptet "En väg in" vid psykisk ohälsa	HSN
Sprututbytesprogram ska etableras i hela länet.	HSN
Utföra insatser som bidrar till att hälso- och sjukvården utförs jämställt och jämlikt.	HSN
Tillgängligheten till hälso- och sjukvård, tandvård och rehabilitering ska öka. Särskilt fokus på att påtagligt förbättra tillgänglighet för cancerpatienter och barn/unga med psykisk ohälsa samt telefontillgängligheten till vårdcentralerna och 1177.	HSN
Förenkla och effektivisera invånarnas första kontakt med vården genom att utveckla 1177 Direkt till alla verksamheter inom hälso- och sjukvård. I takt med införandet kontinuerligt utvärdera eventuell utfasning/minskning av andra kontaktvägar.	RS HSN
Möjliggör för barnmorskeledd förlossningsavdelning	RS

Utreda ett införande av Caseload-metoden som pilotprojekt	RS
Prioritera förebyggande insatser hos barn för en hälsosam livsstil och god tandhälsa med bred samverkan för barnets bästa	HSN
Öka antalet hälsofrämjande insatser inom ramen för det utökade områdesansvaret. Samverkan ska ske med civilsamhället.	HSN
Utifrån genomförd förstudie etablera ett integrerat mottagande med stöd för de som är drabbade av våld i nära relation eller av sexuellt våld.	RS HSN
Etablera funktionaliteten vårdcentrum i länets alla kommuner. Detta för bättre samordning av vårdprocesser för personer med multisjuklighet, som har behov av insatser från både kommuner och region.	RS HSN
Säkerställa resurser och optimera hälso- och sjukvården med utgångspunkt i invånarnas behov och respektive kommuns demografiska villkor utifrån omställningen till nära vård.	RS HSN
Gör egenmonitorering (med digital: mätning, informationsinsamling och kommunikation) till förstahandsval för patienter med kroniska sjukdomar, i de fall det gagnar patienten.	RS HSN
Ge tillgång till nära och digital rehabilitering i hela Östergötland.	RS HSN
Öka och implementera digitala lösningar för stöd och behandling i samtliga aktuella verksamheter	RS HSN
Marknadsföra och tillgängliggöra de digitala tjänster som Region Östergötland erbjuder för att säkerställa att invånarna känner till och använder dem.	RS
Fastställa målbild inom området precisionshälsa utifrån klinisk verksamhet, forskning och högspecialiserad vård.	RS
Vara pådrivande för att minska juridiska hinder och möjliggöra delandet av information och data mellan olika aktörers journalsystem.	RS
Verka för ökade internationella forskningsutbyten i syfte att stärka hälso- och sjukvårdens spetskompetens och konkurrenskraft.	RS
Identifiera enheter med kapacitet att bedriva nationell högspecialiserad vård och ge stöd i ansökningsprocessen, så att Universitetssjukhuset tilldelas ett flertal tillstånd.	RS
Verka för en ökad omfattning av kliniska studier utgående från Region Östergötland.	RS

Utveckla och stärka forskningen inom området God och nära vård i samverkan med kommunerna i Östergötland och andra relevanta aktörer.	RS
Identifiera, genomföra och följa upp insatser och effekter för att stärka möjligheterna att bedriva forskning och nyttja tid för forskning, i synnerhet för doktorander.	RS

Styrtal

- Oplanerade återinläggningar inom 30 dagar för patienter 65+ år ska minska
- Genomsnittligt antal vård dagar per månad för utskrivningsklara patienter ska minska
- Det genomsnittliga antalet listade patienter/läkare ska minska i primärvården
- Antal personer som har egenmonitorering ska öka
- Region Östergötland ska klara tillgänglighetskraven i den så kallade "kömiljarden"
- Andel patienter i nationell patientenkät som upplever att de fått sitt vårdbehov tillgodosett ska öka
- Antalet patienter som har tillgång till fast vårdkontakt ska öka
- Samtliga patienter som remitteras till NHV-enhet i RÖ ska omhändertas inom regionens NHV-vård
- Hälso- och sjukvården i Region Östergötland ska rankas bland topp tre i nationella jämförelser
- Andelen utlokaliserade patienter ska minska
- Andelen överbeläggningar av vårdplatser ska minska
- Andel patienter med fallskador, trycksår och undernäring ska minska
- Förekomsten av vårdrelaterade infektioner ska minska
- Slutenvården ska max ha 5 procent vårdrelaterade infektioner
- Antalet kliniska studier och antalet deltagande patienter, utifrån regionens strategi och handlingsplan för kliniska studier, ska öka

Fokusområde 3: Medarbetarna är vår styrka

Vården i Östergötland ska attrahera den bästa personalen, ta vara på kunskap och engagemang samt erbjuda gedigen vidareutbildning. Kompetensutveckling och karriärstegar är viktiga för alla yrkesgrupper för en väl fungerande vårdverksamhet.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska stärkas och präglas av delaktighet och en innovativ anda, exempelvis genom hälsofrämjande arbetstider och fokus på friskfaktorer. För att behålla erfarna och kompetenta medarbetare ska dessa särskilt premieras. Vi vill höja lönen för särskilt yrkesskickliga som jobbar inom dygnet runt-vården. Vi vill se över bemanningstalen och säkerställa kompetensförsörjningen över tid. Specialiseringar och karriärutveckling, för exempelvis undersköterskor och sjuksköterskor, ska möjliggöras. Region Östergötlands medarbetare ska ha inflytande över sin egen arbetssituation. Vi vill också se en reformerad intern bemanningspool, där medarbetare får större flexibilitet kring arbetstid, högre lön och får en klinisk karriärmöjlighet.

Det är angeläget att säkerställa hälso- och sjukvårdens medarbetares möjligheter till återhämtning, både under och mellan arbetspass. Det ska vara möjligt för fler att välja att jobba heltid. Det är också viktigt att med bibehållen patientsäkerhet trygga medarbetares behov av semester. En långsiktig strategi behöver arbetas fram för att nå en tillfredsställande bemanning under årets samtliga perioder.

Rätt person ska göra rätt saker i vården. Med fler yrkeskategorier, såsom vårdbiträden, farmaceuter eller optiker, kan de sjukvårdsutbildade medarbetarna avlastas och ges mer tid med patienterna. Det är också viktigt att se över de "flaskhalsar" som finns i utbildningsstegen, så att det inte sker en onödig fördröjning att få fram färdigutbildade medarbetare i vården. Vi vill se en flexiblare Allmänmedicinskt centrum där det blir lättare att anställa ST-läkare. För att utveckla en vård nära patienten behöver attraktiviteten för att arbeta i primärvård och hemsjukvård öka.

Praktikplatser, nya utbildningslösningar och andra insatser riktade till ett flertal olika yrkeskategorier ska ses över. En god generationsväxling ska försäkras. Det behövs incitament för att arbeta vidare och överföra värdefull kunskap, då stora erfarna grupper närmar sig pensionsavgång. Ur bemanningssynpunkt är det viktigt att låta arbetet med uppgiftsväxling och rätt använd kompetens fortskrida, exempelvis genom att i strukturen befästa och tydliggöra sjuksköterskans roll som ledare för omvårdnaden.

Vikten av forskning och utveckling

Forskning är viktigt ur flera aspekter. På de områden inom vården där vi erbjuder högspecialiserad spetskompetens är det extra viktigt att professurer kan tillhandahållas, så dessa kompetensområden kan fortsätta att utvecklas.

Styrningen av vården måste baseras på tillit. Teamarbetet är centralt för en god, personcentrerad vård. Genom ett välfungerade teamarbete där varje medarbetare får arbeta på toppen av sin kompetens hamnar också patienten i centrum. Det är viktigt att skapa strukturer för att fånga upp goda idéer och förbättringsförslag och att lönemässigt premiera de som arbetat länge och är särskilt kunniga och erfarna, så de väljer att stanna kvar. Vi vill därför att medarbetarnas arbetsvillkor och arbetsmiljö lyfts och förbättras.

Vi är i ett paradigmskifte där vi måste bereda möjligheter för ny teknik och nya arbetssätt i såväl högspecialiserad som nära och personcentrerad vård. Nya hybridyrken

behöver tillskapas där medicin och teknik möts och vi ska möjliggöra god forskningsmiljö för fler yrkeskategorier. Teknik och digitalisering ska avlasta så att mer tid kan läggas på patientmöten och omvårdnad. Det kräver att medarbetare inom IT och medicinteknik måste säkras konkurrensmässiga villkor.

Mångfald och inkludering

Personer med funktionsnedsättning har inte sällan en gedigen utbildning. Arbetslösheten inom gruppen med funktionsnedsättning är mycket högre än bland personer utan. Här ligger offentliga arbetsgivare långt efter vad gäller att anställa personer med funktionsnedsättning. Regionen ska gå före och arbeta mer aktivt för att möjliggöra anställning.

Vi ser det angeläget att ta vara på den sjukvårdskompetens som kan finnas hos personer som kommer från andra länder. Snabbspåret med validering och språkstöd är därför viktigt att fortsätta. Regionen ska aktivt arbeta med ett genusperspektiv på arbetsplatserna, i lönebildning och vid rekrytering samt ha ett fungerande visselblåsarsystem. Jämställda löner är vår utgångspunkt. I praktiken finns fortfarande omotiverade löneskillnader mellan män och kvinnor. Därför behöver lönekartläggningar fortsätta göras med könsuppdelad statistik och efter varje löneöversyn vidta åtgärder för att säkerställa att lagkravet om jämställda löner uppfylls i Region Östergötland.

Vi ser behov att rekrytera till vårdcentraler långt från större tätort och sjukhus. Därför vill vi erbjuda de som tar anställning på dessa platser en paketslösning, innehållandes bland annat hjälp till bostad, barnomsorg och annat.

Uppdrag 2024	Uppdrag till
Öka antalet ST-tjänster i allmänmedicin med målet om 1100 patienter per läkare.	RS HSN
Premiera särskilt yrkesskickliga som jobbar inom 24sju-vården	RS
Utreda konkurrensmässiga villkor för medarbetare inom IT och medicinteknik	RS
Utforma en intern kompetenspool, där medarbetare får större flexibilitet kring arbetstid, högre lön och få en klinisk karriärmöjlighet.	RS
Ta fram en paketslösning för anställning på vårdcentraler långt från större tätort och sjukhus	RS
Ta fram tydliga delmål för minskat beroende av bemanningsföretag	RS
Genomföra insatser för att minska risker för och effekter av hot och våld eller trakasserier i arbetsmiljön för regionens medarbetare.	RS
Utred och initiera införande av utbildningstjänster för specialistutbildning inom fysioterapi, arbetsterapi och vårdadministratör och IT-tekniker m.fl.	RS
Ta fram en kompetensförsörjningsplan särskilt inriktad på olika yrkesroller inom primärvården med inriktning mot omställningen till nära vård.	RS
Utreda och underlätta anställning i Region Östergötland för personer med funktionsnedsättning.	RS
Identifiera och genomföra åtgärder i syfte att sänka Region Östergötlands sjukskrivningstal. Stärka friskfaktorer och främja god arbetsmiljö.	RS

Konkretisera utbildningsuppdraget i beställningarna till vårdgivarna i syfte att tydliggöra kravbilden och bidra till att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen.	RS
---	----

Styrtal

- Kostnader för bemanningsföretag ska under 2024 vara högst 3 procent av personalkostnaderna, och 2 % till 2025
- Den totala sjukfrånvaron ska minska
- Den genomsnittliga faktiska sysselsättningsgraden ska öka

Fokusområde 4: Förutsättningar att bo och verka i hela Östergötland

Regionen ska, i samarbete med kommunerna, möjliggöra boende, turism och företagande i hela länet. Placering av en vårdcentral, möjlighet till transport eller utbudet av kultur är alla viktiga faktorer för regional utveckling.

En landsbygdshandel, en drivmedelsstation eller laddinfrastruktur är viktiga förutsättningar för att människor ska kunna bo på och besöka en plats, vilket i sin tur skapar jobb och tillväxt på landsbygden och i skärgården. Det möjliggörs genom det regionala serviceprogrammet. Det är av vikt att kust- och skärgårdsprogrammet uppdateras och utvecklas.

Ett aktivt och fungerande civilsamhälle är grundläggande för en levande landsbygd. Föreningar ser till att det finns kultur i bygdegården och att barn och unga kan ha en aktiv fritid. Föreningslivet fyller inte minst en viktig social funktion och i många fall tar de även ett viktigt samhällsansvar, därför ska vi fortsatt verka för föreningsverksamhet på landsbygden och runtom i länet.

En infrastruktur som binder samman länet

Vårt samhälle blir mer och mer digitaliserat. Ny teknik utvecklas och digitala verktyg skapar möjligheter för distansarbete, studier, shopping och kultur på distans men även möjligheter till vård och hälsa, effektivare verksamheter för företagare och underlättande av hushållsarbete. För att alla i vårt samhälle ska kunna ta del av den här utvecklingen krävs utbyggnad av bredband i hela Östergötland. Det ska inte spela någon roll var man bor - alla ska ha möjlighet att ta del av den tekniska utvecklingen. Region Östergötland har ett samordnande ansvar och ska driva på för att alla i hela Östergötland ska kunna erbjudas bredband till sina hushåll och företag.

Regionen ska verka för investeringar i vägar och övrig infrastruktur som länets invånare och företag behöver för sin utveckling. Ostlänken, ny järnväg mellan Järna och Linköping, är central för länets konkurrenskraft. Samverkan med kommunerna i Östergötland är avgörande för att identifiera och prioritera satsningar som leder till önskvärt byggande av vägar och hållbart resande.

Ett transporteffektivt samhälle

Invånarna i Östergötland ska ha tillgång till en välutvecklad kollektivtrafik som knyter ihop länet så att det blir smidigt att resa. Den miljöeffektiva kollektivtrafiken ska vara ryggraden i framtidens resande. Fortsatta investeringar ska ske i gång-, cykel- och kollektivtrafik i hela länet. Framkomligheten i städer och större tätorter behöver förbättras för att möjliggöra snabbare resor. Regionen ska bidra till att de olika trafikslagen samordnas och kombineras bättre så att medborgaren upplever resandet så enkelt som möjligt. Regionen måste därför samarbeta med kommunerna om att ta fram pendlarparkeringar.

Region Östergötland ska vara drivande för att skapa ett transporteffektivt samhälle. Vi ska samordna den samhällsbetalda trafiken och bidra till mobilitetslösningar som främjar ett hållbart resande. Det ska finnas tillgänglig kollektivtrafik eller mobilitetslösning i hela länet, oavsett om man bor på landsbygden eller större tätort. Vid större trafikförändringar ska det ske en bättre medborgardialog. Samarbetet mellan Region Östergötland och kommunerna ska stärkas.

Centerpartiet vill fortsatt att det hållbara resandet ska kunna konkurrera med bilen och göra så att fler väljer smartare resande ur miljö- och hälsosynpunkt. Restiden måste därför sänkas och turtätheten öka. Fokus ska ligga på det vardagliga resandet – pendling till arbete och studier. Insatserna för att stimulera till kollektivt resande ska bli flera, mer omfattande och med ökad tillgänglighetsanpassning.

För att möjliggöra resa på landsbygden till samhällsservice ska Närtrafiken utvecklas ytterligare och tydligare marknadsföras i regionen, samt att linjelagd skolskjuts som koncept ska testas.

Regionen ska se över möjligheterna för att göra resandet över länsgränserna till angränsande län enklare för att stödja tillväxtpotentialerna i ytterkantskommuner. Regionen ska ta ett samlat ansvar för att se till så att gymnasieelever kan ta sig till och från sina utbildningar som är en del i regionens kompetensförsörjningsuppdrag.

Goda förutsättningar för näringsliv och arbetsmarknad

Regionen ska i enlighet med den Regionala utvecklingsstrategin ha en samordnande roll för länets aktörer som verkar för Östergötlands tillväxt. Smart specialisering är en strategi som ska användas för att skapa ännu högre mervärde i utvecklingsarbetet och stärka regionens konkurrenskraft genom satsningar på Östergötlands styrkor. Att näringslivet kan verka under gynnsamma villkor är en viktig faktor för att fler östgötar ska ha ett arbete och en egen försörjning. Regionen ska skapa goda förutsättningar för näringslivet så att arbetstillfällena växer fram i hela regionen, vilket är en förutsättning för östgötarnas framtida välfärd.

I tillväxtbefrämjande syfte ska Östergötlands framgångsrika forskning och innovationskraft fortsätta utvecklas och nya innovativa miljöer ska skapas i samverkan med näringslivet och akademien. Östergötland ska vara attraktivt för investeringar från såväl nationella som internationella aktörer, då det är en viktig faktor för regionens tillväxt.

Region Östergötland har en egen besöksnäringstrategi. Den fokuserar på att göra Östergötland mer attraktivt att besöka, gärna flera gånger, i flera dagar. Vi vill fortsätta stärka hela Östergötlands besöksnäring och öka regionens attraktivitet. Det handlar om att verka för att öka antal övernattande besökare september till maj, lönsamheten för besöksnäringens aktörer samt att stärka Östergötlands attraktivitet som en plats att besöka, bo och verka på året runt. Vi vill fokusera arbetet kring de sju strategiska prioriteringarna Hållbar destinationsutveckling, affärs- och produktutveckling, tydlig position för varumärket Östergötland som resmål, skapa ett sammanhållet och effektivt ekosystem för besöksnäringen, skapa bra beslutsunderlag för besöksnäringen, kompetensutveckling i besöksnäringen, och strategiska partnerskap inom och utanför Östergötland.

Östergötland ska ställas om till en resurseffektiv och fossil oberoende region och därmed skapas goda möjligheter till både miljönytta och näringslivsutveckling. Region Östergötland ska fortsatt samverka kring strategiskt viktiga frågor som infrastruktur, arbetsmarknad och näringsliv i ett storregionalt sammanhang. Inom ramen för länsöverskridande samarbete ska regionen inta en aktiv roll i att skapa förutsättningar för strategiskt viktiga näringar, såsom besöksnäringen, tillverkningsindustrin och tjänstesektorn.

Regionen ska vara en aktiv och drivande part i satsningar på entreprenörskap, innovation och kompetensförsörjning i hela länet. Regionen ska verka för att trygga dagens och framtidens behov på arbetsmarknaden. Regionen ska dra nytta av

potentialen och erbjuda utbildningsmöjligheter på deltid och på distans. Regionen ska satsa på att utvidga de utbildningar som syftar mot en stark efterfrågan på arbetsmarknaden.

Centerpartiet vill också att regionen i mycket högre utsträckning ökar sin närvaro i hela länet. Regionala kontor och dess personal behöver inte bara finnas i de största städerna och kommunerna, utan kan med fördel flyttas till mindre orter. Detta minskar regionens hyror, erbjuder medarbetare en möjlighet att slippa pendla och ger istället möjligheten att bosätta sig i kommuner med mer landsbygdsprägel. Detta skulle också erbjuda draghjälp till det lokala näringslivet på den ort där regionen etablerar sig.

Matchningen mellan arbetssökande och de arbeten som finns ska förbättras, inte minst genom nya initiativ och digitala lösningar som regionen aktivt ska understödja. Samarbetet med Linköpings universitet och andra utbildningsanordnare ska utvecklas för att långsiktigt stärka kompetensförsörjningen. Målsättningen är att antalet arbetade timmar i länet ska öka igen, så att skatteintäkterna som är nödvändiga för att finansiera regionens verksamheter ökar.

Potentialen i de gröna och blå näringarna

Produktionen i de gröna näringarna, det vill säga jord-, skog- och livsmedelsnäringarna, är viktig för regionen och dess förutsättningar behöver förbättras. Det handlar bland annat om att bygga vidare kring Vreta Kluster och att samverka med universitetet för att möjliggöra att en civilingenjörsutbildning med inriktning mot jordbruksteknik skapas i regionen.

De gröna näringarna är nödvändiga pusselbitar i ett cirkulärt hållbart samhälle. Det handlar om att använda sig av naturens resurser på ett hållbart och cirkulärt sätt. Östergötland i egenskap av kustlän samt Vättern och andra sjöar ger möjligheter att utveckla även de blå näringarna. Regionen ska aktivt arbeta för att stärka forskning, innovationsarbete och utbildning inom de gröna och blå näringarna i regionen.

Stora och livskraftiga fiskbestånd är nödvändiga för den biologiska mångfalden. De är viktiga för den svenska fiskerinäringen och för den som fiskar på fritiden. Fiskbestånden i våra sjöar och kustvatten är också en värdefull resurs i försörjningsberedskapen. Likaså är fiske och fisketurismen betydelsefulla delar av besöksnäringen. Vi måste därför ha en bra miljöpolitik för våra vatten och verka för flera hållbara fiskodlingar.

Regionens strategi för skogsnäringen ska syfta till att låta skogen vara en viktig resurs för ett växande näringsliv i Östergötland, som lockar företag och kompetens och som bidrar till att vi både är och uppfattas som en attraktiv region. Östergötland är ett län med stor lokal livsmedelsproduktion. Det ökar förutsättningarna för att säkra tillgången till livsmedel, inte minst i kristider. Det är viktigt att implementera intentionerna från dagens regionalt framtagna livsmedelsstrategi. Livsmedelsstrategin ska skyndsamt revideras för att öka handlingskraften i arbetet. Det krävs krafttag för att säkerställa en livskraftig livsmedelsproduktion i hela Östergötland. För att stärka konkurrenskraften i det östgötska lantbruket både på kort och på lång sikt behöver andelen närodlade och lokalt producerade livsmedel öka i regionens måltider. Det är även viktigt att företagen är hållbara och lönsamma. Åkermarken ska värnas och skyddas från exploatering.

Uppdrag 2024	Uppdrag till
Revidera sedan tidigare beslutad livsmedelsstrategi med syftet att minska vårt utländska beroende samt möjliggöra för fler som arbetar med och inom livsmedelsproduktion och förädling	TSN
Ta fram reviderad version av gemensamt utvecklingsprogram för kust och skärgård.	TSN RUN
Utreda hur vi kan utveckla skärgårdstrafiken	TSN RUN
Stötta näringslivets behov av omställning.	RUN
Stärka det investeringsfrämjande arbetet i länet.	RUN
Utveckla den samordnade planeringen av transportsystemet.	TSN
Verka för att Ostlänken finns på plats till 2035	TSN
Fortsätta utvecklingen av affärsmodeller för MaaS (Mobility as a service), och mobilitetslösningar som främjar det hållbara resandet.	TSN
Stötta insatser för att möta samhällets upprustning av totalförsvaret.	RS HSN RUN TSN
Fortsatt utveckla närtrafiken.	TSN
Utveckla samarbetet med kommunerna när det gäller samordning av alla samhällsbetalda resor, såsom kollektivtrafik, skolskjuts, sjukresor och färdtjänst.	TSN
Utveckla konceptet "linjelagd skolskjuts" tillsammans med kommunerna	TSN
Etablera och utveckla samverkansytor och samverkansformer med kommuner och andra aktörer i trygghets- och säkerhetsfrågor kring kollektivtrafiken.	TSN
Fortsätta bevaka bioenergin som ett påverkansområde i EU-relaterade frågor 2024	TSN
Implementera certifierbart miljöledningssystem i hälso- och sjukvården.	RS

Implementera Region Östergötlands Klimatfärdplan med fokus på att säkerställa att målen för 2025 uppnås.	RS
Aktualitetspröva Energi- och klimatstrategi för Östergötland i samverkan med Länsstyrelsen Östergötland.	RS TSN RUN
Fortsatt arbete med att främja energi- och resurseffektivisering och öka användningen av förnybar energi i Östergötland.	RS TSN
Fortsatt utveckla en långsiktigt hållbar materialförsörjning i hälso- och sjukvården utifrån robusthet, kvalitet, resurseffektivitet och miljöhänsyn.	RS HSN
Arbeta fram modell för uppföljning av miljö- och klimatbelastande läkemedel.	RS
Ta fram en plan för att placera solceller på regionens befintliga och nybyggda fastigheter med inriktningen att öka andelen egenproducerad el.	RS
Etablera en samverkansarena i syfte att samla relevanta aktörer för att säkerställa ett samordnat och hållbart arbete avseende den framtida elförsörjningen i regionen.	TSN RUN
Ta fram en plan för hur Region Östergötlands hantering av byggmaterial, möbler och utrustning ska bli mer cirkulär.	RS RUN
Samordna stöd och främjandeinsatser för att det östgötska näringslivet bättre ska kunna möta lågkonjunktur, oro i omvärlden, höga energi- och bränslepriser med mera.	RUN
Bygga en struktur för kompetensdialoger, med syfte att ta ett tydligare regionalt ledarskap i frågorna och stärka kompetensförsörjningen i länet.	RUN

Styrtal

- Minskad energianvändning per kvadratmeter med 30 procent till 2030 jämfört med 2009 utifrån fastställd plan
- Mängden brännbart avfall per medarbetare ska minska till 2025

Fokusområde 5: Kultur och bildning är hörnstenar i en demokrati

Kultur är starkt kopplad till demokrati. Inkludering i kulturlivet och kulturskapande bidrar till känslan av samhörighet, vilket i sig skapar tillit medborgare emellan. Tillit är viktigt i ett demokratiskt samhälle. Kulturens nära koppling till demokratins hjärta är tydligare idag än den varit under lång tid.

Film, teater, böcker, musik och andra kulturyttringar kan inspirera och frigöra människor till att våga forma sina liv efter egna önskningar och drömmar. Det är viktigt inte minst för barns och ungdomars livsmöjligheter att kultur ska kunna utövas även utanför de stora städerna, och att de erbjuds en rad olika uttrycksformer.

Östergötland har ett rikt och levande kulturarv. Genom det förmedlas viktiga kunskaper och om vår historia och hembygd samt bygger en bro mot framtiden. Vi vill värna stödet för de kulturföreningar som varje dag förmedlar dessa värden.

Kulturupplevelser och att få vara med och skapa kultur bidrar i högsta grad till förbättrad folkhälsa och hör således till det förebyggande hälsoarbetet. Regionen ska bidra till att civilsamhället inkluderas i detta arbete. Den samverkansmodell som finns idag, där staten använder regionerna för att stödja det regionala kulturlivet i samverkan med kommunerna, ska värnas för att säkerställa att länets kulturinstitutioners verksamhet kommer östgötarna till del.

Östergötlands Museum ska ha resurser och förutsättningar att i högre grad kunna visas i skolor och på äldreboenden. Tillgängligheten till muséet för de som bor på andra ställen än där muséet idag finns fysiskt ska öka.

Det finns idag en brist på lokaler och arenor för kulturskapande i många delar av länet. För att skapa plattform för kulturskapande för barn och unga krävs mer samverkan med civilsamhället, fler tillfällen och möjligheter för barn och unga att vara en aktiv del i skapandeprocessen, ska skapas.

Ett demokratiskt samhälle är ett tillgängligt samhälle. Oavsett om man är ung eller gammal, man eller kvinna, har en funktionsnedsättning eller rötter i ett annat land är det centralt att kunna ta aktiv del i och vara en del av utvecklandet av samhället. Det kan handla om fysisk tillgänglighet, information på lättläst svenska eller andra språk. Östergötland ska vara en region där samtliga invånare har möjlighet till full delaktighet i samhällslivet och det demokratiska samtalet.

Det livslånga lärandet

Att stärka barns och ungas läsförmåga och läslust är av särskild vikt. Barn och elever behöver läsa själva, bli lästa för och utveckla sin läsförståelse. Det finns dock fortsatt stora utmaningar och fortsatt stora skillnader i läsförståelse när det gäller kön och socioekonomisk bakgrund. Regionbiblioteket ska ges ett utökat uppdrag att stötta folkbibliotek och skolbibliotek i syfte att stärka barn och ungas läsning. Även barnhälsovården bör ges ett tydligare uppdrag att vara behjälplig i läsfrämjande insatser.

Bildning är viktigt genom hela livet. Det är även viktigt att det finns möjlighet till kunskaphöjande insatser oavsett var man bor i Östergötland. Där har studieförbunden ett viktigt uppdrag genom att tillgängliggöra kunskap på ett enkelt och lättillgängligt sätt. Detta ska Region Östergötland beakta och bevara.

Idag finns tillgång till många distansutbildningar. Det är inte alla som kan eller vill flytta till en universitetsstad, utan bo kvar där man bor och istället läsa på distans. För att tydligare få en större geografisk spridning av utbildning ska Region Östergötland verka för att fler universitetscampus etableras i länet, och då inte bara i universitetsstäderna. Utifrån att regionen driver egna skolor kan regionen inspirera genom digitalisering av Östergötlands skolor.

Regionen har också fått ett större ansvar att arbeta med kompetensförsörjning och det livslånga lärandet. Vi behöver bättre nyttja de verktyg vi har för att utbilda, matcha och rusta människor för arbetsmarknaden. Som en av huvudmännen bakom Östsvenska Yrkeshögskolan har vi möjlighet att driva på för att utbildningar där vi saknar mycket kompetens kommer till länet. Samverkan mellan regionen, näringslivet, kommunerna och utbildningsanordnarna är viktigt för att matcha efterfrågan och utbud på arbetsmarknaden.

Regionen ska bibehålla antalet utbildningsplatser på folkhögskolan Lunnevals allmänna kurs i syfte att öka möjligheterna att få de som inte har fullständiga betyg att realisera sina drömmar. Även våra naturbruksgymnasier Himmelstalunds skola i Norrköping och Vreta i Linköping har en viktig roll i att trygga framtidens kompetens- och livsmedelsförsörjning.

Kulturupplevelser och att få vara med och skapa kultur bidrar i högsta grad till förbättrad folkhälsa och hör således till det förebyggande hälsoarbetet. Regionen ska bidra till att civilsamhället inkluderas i detta arbete. Den samverkansmodell som finns idag, där staten använder regionerna för att stödja det regionala kulturlivet i samverkan med kommunerna, ska värnas för att säkerställa att länets kulturinstitutioners verksamhet kommer östgötarna till del.

Östergötlands Museum ska ha resurser och förutsättningar att i högre grad kunna visas i skolor och på äldreboenden. Tillgängligheten till muséet för de som bor på andra ställen än där muséet idag finns fysiskt ska öka.

Det finns idag en brist på lokaler och arenor för kulturskapande i många delar av länet. För att skapa plattform för kulturskapande för barn och unga krävs mer samverkan med civilsamhället, fler tillfällen och möjligheter för barn och unga att vara en aktiv del i skapandeprocessen, ska skapas.

Uppdrag 2024	Uppdrag till
Verka för att fler östgötar ska kunna ta del av kulturen i hela länet, både genom eget skapande och som publik eller besökare.	RUN
Stärka kulturutvecklingen i länet utifrån den nya kulturplanen tillsammans med kommunerna.	RUN
Initiera en utredning för utveckling av en sammanhållen Östgötavandring längs Östgötaleden med olika dagsetappsmål längs vägen.	RUN
Samverka med Överenskommelsens organisationer inom de tre områdena psykisk hälsa, krigs- och krishantering samt områdesutveckling i städer och på landsbygd.	RS HSN RUN TSN

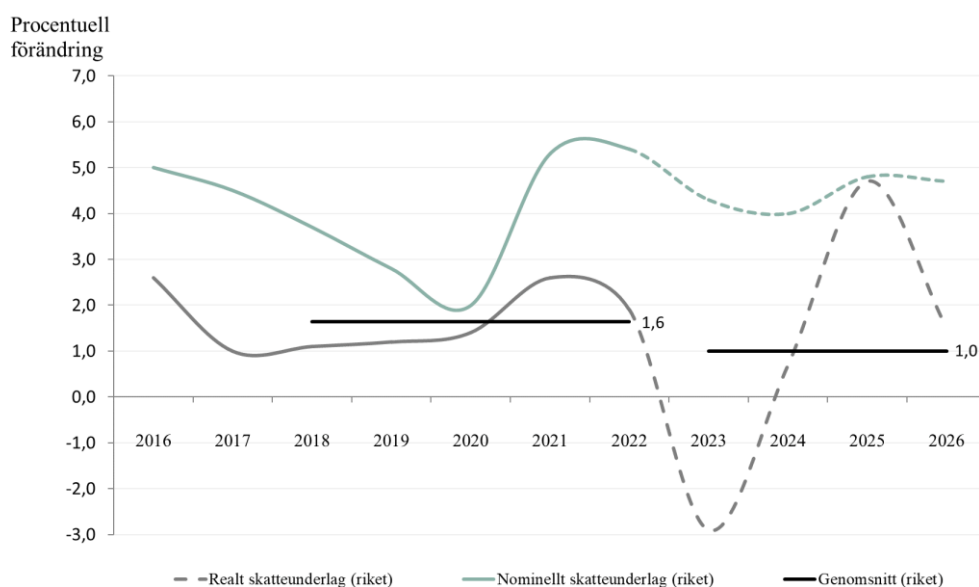
Vidareutveckla samverkan med Region Kalmar län och större besöksmål i Östergötland och norra Småland för att stärka besöksnäringen.	RUN
Fortsätta samverka, med Vättern som gemensam nämnare, för friluftsliv och besöksnäring över länsgränserna.	RUN

Ekonomi under budgetperioden

Det geopolitiska läget påverkar den globala ekonomin och det instabila läget gör att prognoser generellt är osäkra. Den höga inflationen och snabba ränteuppgången påverkar den globala konjunkturen negativt. Sverige har hög räntekänslighet och konjunkturedgången bedöms få större påverkan på Sverige än på flera andra länder. Fler räntehöjningar förväntas med minskad sysselsättning som följd. Den relativa arbetslösheten beräknas öka till 9 procent under 2024, innan den faller tillbaka. Därefter bedöms sysselsättningen öka snabbt. Inflationen förväntas börja falla tillbaka under 2023 för att i juni 2024 ligga runt målet om två procent.

Det reala skatteunderlaget har under de senaste fem åren ökat med 1,6 procent i genomsnitt. Under kommande år bedöms den reala ökningen vara omkring en procent i genomsnitt, med en negativ utveckling under 2023 på grund av den höga inflationen.

Figur 1. Nominell respektive real skatteunderlagsutveckling samt genomsnittlig real skatteunderlagsutveckling närmast föregående fem respektive kommande tre åren.

Region Östergötlands ekonomiska utveckling och insatser för en hållbar ekonomi

Region Östergötlands ekonomi har under många år varit stabil samt klarat finansiering av investeringar och nya behov. Under senare år har kostnadsutvecklingen varit högre än skatteutvecklingen och sektorns snitt. Mellan 2017 och 2021 har regionen gått från ett av landets lägsta kostnadslägen (plats fem) till ett av de högsta (plats 19). Strukturjusterad hälso- och sjukvårdskostnad per invånare har på fem år ökat med 20 procent för regionen, att jämföra med rikssnitt som ökat med 11 procent.

Figur 2. Strukturjusterad hälso- och sjukvårdskostnad i kronor per invånare i löpande priser (primärvårdsansluten hemsjukvård, tandvård och omstruktureringskostnader exkluderade) för 2021 (mörk) och 2017 (vit). Källa: Vården i siffror.

Resultatet för 2022 uppgick till minus 110 miljoner kronor, vilket är en försämring mot budget som var 164 miljoner kronor. Det negativa resultatet förklaras främst av negativ avkastning på placeringar och underskott inom hälso- och sjukvården. Skatteunderlaget hade ett bättre utfall än budgeterat men det vägde inte upp försämringarna. Statsbidrag som tillfälligt stärkt ekonomin under pandemin har fasats ut. Den höga inflationen påverkar ekonomin på flera sätt med främst väsentligt höjda pensionskostnader vilket medförde en underbalanserad budget inför 2023 på 1 050 miljoner kronor. De ökande pensionskostnaderna är en direkt följd av den höga inflationen och ser enligt aktuella inflationsprognoser ut att ligga på en extraordinärt hög nivå under 2023 och 2024 men därefter återgå till mer normalt läge. Resultatet efter april 2023 visar att hälso- och sjukvården inte klarat att bromsa kostnaderna enligt den handlingsplan som tagits fram. Helårsbedömningen 2023 för hälso- och sjukvården är minus 550 miljoner kronor. Åtgärder behöver vidtas på kort sikt för att snabbt bromsa utvecklingen men arbetet med strukturella åtgärder och omprövning av beslut måste intensifieras för att anpassa kostnader efter intäkterna.

Under 2020 genomfördes en skatthöjning med 85 öre vilket motsvarade cirka 860 miljoner kronor i ökade intäkter. Skatthöjningen har förstärkt ekonomin, men kostnaderna har ökat i högre takt. Fortsatt omställning, effektivisering och dämpad kostnadsutveckling krävs för långsiktig hållbarhet. Skatthöjningar kan och ska inte vara

utvägen för att lösa de ekonomiska utmaningarna. Region Östergötland ska på sikt ha en skattesats som ligger på den nedre fjärdedelen i landet.

Det ekonomiska läget kommande år är extremt ansträngt. Det är därför tydligt att det nu handlar om att bygga upp grunden igen, med fokus på kärnverksamheterna och att säkerställa det väsentliga för östgötarnas bästa. Ett genomgripande arbete pågår med kvalitet som drivkraft men även inriktat på att bygga en hållbar ekonomi, vilket beskrivs under fokusområdet "Hållbar ekonomi över tid." Alla behöver bidra i det kända ekonomiska läget, men framför allt måste hälso- och sjukvården komma i balans. Hälso- och sjukvårdens försämrade prognos för 2023 gör att utgångsläget inför budgetperioden är sämre än tidigare planerat. Det utmanande ekonomiska läget innebär att regionen behöver ha stor restriktivitet med ekonomiska resurser under kommande år.

Budget 2024-2026

God ekonomisk hushållning

Enligt lag ska regioner ha ekonomisk balans, vilket innebär att resultaträkningen ska visa överskott (i budget detsamma som balanskravsresultat). Ekonomiska underskott ska återställas senast tre år efter att underskottet uppstod. Region Östergötland har under många år haft ekonomiska överskott i syfte att uppnå positivt eget kapital med hela pensionskulden beaktad. Regionen har heller inga tidigare negativa balanskravsresultat att återställa.

I regionens gällande riktlinje för god ekonomisk hushållning (RS 2021-484) definieras god ekonomisk hushållning som uppfyllda finansiella mål och goda verksamhetsresultat, där det finansiella målet anses uppfyllt när årets resultat uppgår till minst en procent av skatter och generella statsbidrag.

Det förändrade pensionsavtalet aviserar mycket stora avsättningar under en begränsad period. Resultatet avviker därför från målet på en procent, och är negativt under 2023 och 2024. Det finansiella målet bedöms uppnås igen 2025. Målet utgår från förutsättningen att regionen redovisar pensionskulden inom balansräkningen enligt så kallad fullfonderingsmodell.

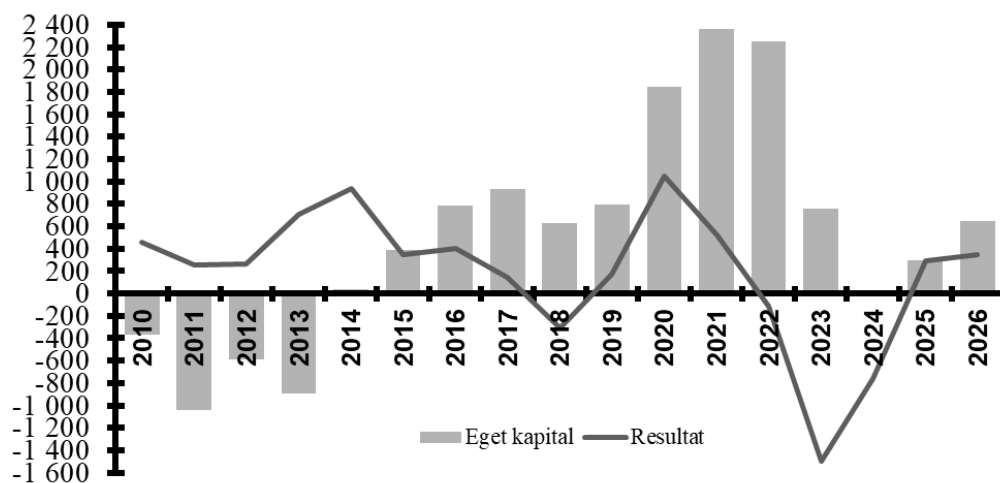
Enligt kommunallagen är det möjligt att budgetera negativt resultat med hänvisning till synnerliga skäl utifrån en stark finansiell ställning i form av ett eget kapital. I riktlinjen (RS 2021-484) anförs även händelser som är skäl till att frångå resultatmålet, såsom till exempel extraordinära kostnader och omräkning av pensionskulden samt arbete med framskjuten vård. 2024 budgeteras ett negativt resultat på grund av en tillfällig ökning av pensionskostnaderna. Region Östergötland kommer möta underskottet med eget kapital.

	Fullfonderingsmodell			Blandmodell		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Årets resultat	-756	295	349	-605	0	0
-Avgår samtliga realisationsvinster						
+Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet						
+Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet						
+/-Orealiserade vinster/förluster i värdepapper						
-/+Återföring av orealiserade vinster/förluster i värdepapper						
Årets balanskravsresultat	-756	295	349	-605	0	0
-Tidigare negativa resultat att återställa	0	0	0	0	0	0
Årets balanskravsresultat	-756	295	349	-605	0	0

Tabell 1: Balanskravsutredning. Posten "Tidigare negativa resultat att återställa" är inte aktuell, med hänvisning till synnerliga skäl. Resultat återställs på lång sikt i enlighet med beslutad riktlinje.

I nedan figur redovisas utveckling av resultat och eget kapital över tid enligt fullfonderingsmodell.

Figur 3. Eget kapital (staplar) och resultat (linje) 2010-2022, prognos 2023 och denna treårsbudget för 2024-2026, miljoner kronor.

(miljoner kronor)	Fullfonderingsmodell			Blandmodell		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
Resultat	-756	295	349	-605	0	0
Eget kapital	0	295	644	6 714	6 714	6 714
<i>Eget kapital (med hela pensionsskulden beaktad)</i>				0	295	644

Tabell 2. Resultat och eget kapital för budgetperioden enligt fullfonderings- och blandmodell.

Riktlinjen God ekonomisk hushållning behöver uppdateras utifrån nytt ekonomiska läge med behov av att på nytt bygga upp en stabil ekonomi som ger handlingsfrihet. Det finns även behov av stark likviditet på grund av kommande pensionsutbetalningar och planerade investeringar. Utifrån detta behöver det långsiktiga kravet på storleken på eget kapital omvärderas.

I lagrådsremissen Effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner som publicerades i april 2023 bedömer regeringen att redovisningen även fortsättningsvis ska ske enligt nuvarande lagkrav, det vill säga blandmodell. Beslut förväntas ske av riksdagen efter sommaren 2023. Region Östergötland har skyndsamt utrett vad en övergång till blandmodell innebär. Regionen avvaktar riksdagens beslut, som väntas fattas efter sommaren, och tar därefter, om behov finns, ett tilläggsbeslut om övergång till lagkravets modell i budgeten 2024-2026.

Utdebitering

För att finansiera regionens uppgifter betalar östgötarna regionskatt. Region Östergötlands skattesats uppgår 2023 till 11,55. För år 2024 föreslås oförändrad utdebitering.

Skatt och utjämning

Tjänstesektorn påverkades positivt av en generell återhämtning efter pandemin. Det dämpas av globala och inhemska faktorer som hög inflation, snabb ränteuppgång och svagare arbetsmarknad. Skatteunderlaget påverkas positivt i nominella termer men negativt i reala termer. I relation till treårsbudget 2023-2025 ökar skatter och utjämning

med 78 miljoner kronor år 2024, 165 miljoner kronor år 2025 och 274 miljoner kronor år 2026.

I statsbudgeten 2023 utökades generella statsbidrag med 80 miljoner kronor.

Statsbidrag för läkemedel

Överenskommelsen med staten för 2024 bedöms innebära 41 miljoner kronor högre statsbidrag än tidigare budgeterat. En uppdaterad prognos påvisar ytterligare ökning av bidraget. En eventuell ökning regleras via tilläggsbeslut när nivån på bidraget är slutgiltigt fastställt. Statsbidraget bedöms för år 2025 och 2026 öka med 1,5 procent årligen.

Riktade statsbidrag och insatser

Bedömningen av 2024 års riktade statsbidrag är oförändrad mot föregående treårsbudget. De ökningarna som de facto har skett var uppskattade och inkluderade. För att 2024 års nivå av riktade statsbidrag ska bibehållas även för de därpå kommande åren krävs nya statsbidrag motsvarande drygt 100 miljoner kronor per år. Detta ingår i regionens lokala bedömning.

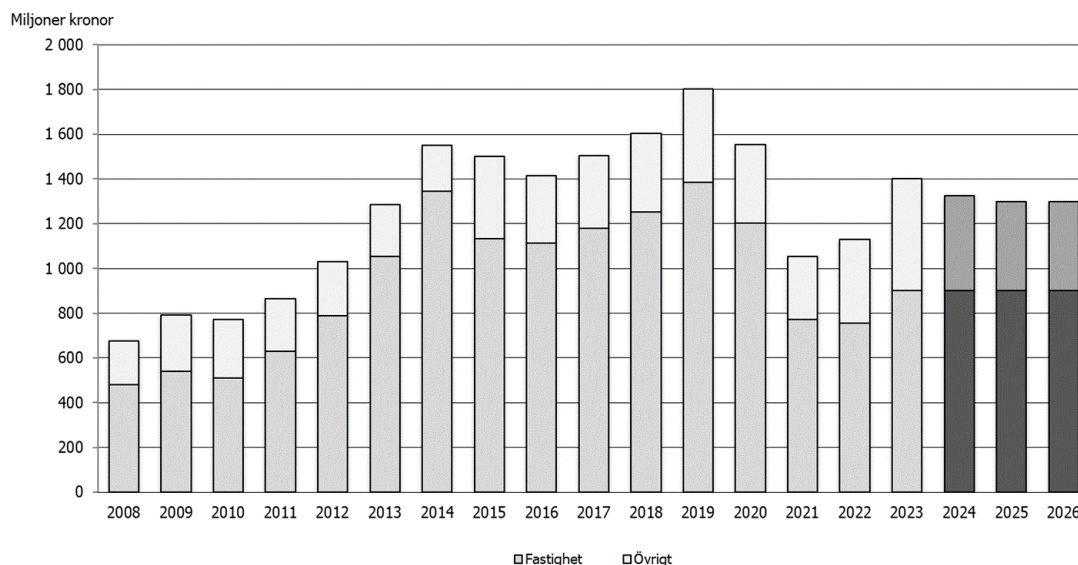
Löne- och prisutveckling

Uppräkning för löne- och prisutveckling 2024 är 3,3 procent mot bakgrund av SKR:s bedömningar under våren 2023 om ökning av timlöner och inflation. Prisutvecklingen har utvecklats annorlunda än tidigare bedömningar och avtalsrörelsen pågår. För uppräkning av pensionskulden sker central reservering till den del som den är tillfällig.

Investeringar

Investeringarna uppgår till 1 325 miljoner kronor 2024, 1 300 miljoner kronor 2025 och 2026. Investeringarnivåerna är lägre än i tidigare beslutad budget efter att prioriteringar genomförts inom hälso- och sjukvården samt utifrån det ekonomiska läget. Av de totala investeringarna utgör fastighetsinvesteringar 900 miljoner kronor årligen. De omfattande investeringarna under planeringsperioden avser beslutad ombyggnad av Universitetssjukhuset i Linköping, ny- och ombyggnad av Vrinnevisjukhuset i Norrköping samt utveckling av nära vård. I samband med de större ombyggnationerna har regionstyrelsen fattat beslut att kompensera verksamheterna för stor del av hyresökningen. Reserveringar är avsatta inom finansförvaltningen.

Med koncernbolag inkluderade bedöms investeringsnivåer vara 1 422 miljoner kronor 2024, 1 357 miljoner kronor 2025 och 1 349 miljoner kronor 2026. Koncernbolagens del av totala investeringar avser främst kollektivtrafik samt tvätteri och textilhantering.

Figur 4. Totala investeringar Region Östergötland 2008-2022, prognos 2023 och denna treårsbudget från och med 2024.

Pensionskostnader

Jämfört med föregående treårsbudget ökar pensionskostnaderna återigen. Avsättning och kostnader har tidigare påverkats av förändrade faktorer för livslängd, nytt pensionsavtal (AKAP-KR) med förändrade avgiftsnivåer och av uppräkningsfaktorer. Den ihållande höga inflationsnivån bedöms påverka prisbasbelopp och därmed uppräkningskostnaden. Reserveringar är gjorda för en bestående ökning av pensionskostnaden från och med 2025. I jämförelse med treårsbudget 2023-2025 så ökar pensionskostnaden med 412 miljoner kronor år 2024.

Region Östergötland tillämpar rättvisande redovisning enligt fullfonderingsmodell för budgetering och ekonomisk redovisning. Fullfondering innebär att totalt pensionsåtagande för Region Östergötlands medarbetare redovisas i balansräkningen och att resultaträkningen påverkas av den totala pensionsförändringen.

En ekonomi som är anpassad till intäktsnivån – åtgärder

Den ekonomiska utvecklingen är synnerligen allvarlig och inbromsning måste ske inom samtliga delar i regionen men främst inom hälso- och sjukvården. Insatser vidtas som väntas ge effekter på kort sikt samtidigt som regiondirektören ges i uppdrag att till september presentera förslag på strukturella förändringar och omprövning av beslut för att såväl anpassa verksamheten till de ekonomiska förutsättningarna men även långsiktigt skapa handlingsfrihet för att kunna möta framtida utmaningar.

Insatser för att bromsa kostnadsutvecklingen:

Inga extra medel till styrelse och nämnder (lösa upp reserveringar)	175 mnkr
2 procent generell besparing (undantag HS och HSN)	65 mnkr
2 + 2 procent generell och riktad besparing Regionledningskontoret (minskad administration)	85 mnkr
10 procent riktad besparing politisk ledning 2024 (partigrupper)	1 mkr

Hälso- och sjukvården måste intensifiera arbetet med att komma i balans. Målet är balans år 2025. Obalansen är i april 2023 cirka 700 miljoner kronor, vilket motsvarar 4 procent av omsättningen.

Ekonomi är ytterst ansträngd under 2023 och 2024 med anledning av tillfälligt ökade pensionskostnader. Planen är att de tillfälligt höga pensionskostnaderna ska mötas med positivt eget kapital. För att klara det krävs, som prognosen ser ut idag, engångsinsatser år 2025 på 339 miljoner kronor. Inriktningen är att alla nya medel, liksom eventuell högre avkastning på placerade medel än budgeterat, sparas inom finansförvaltningen under 2025.

Om nya medel inte tillförs får nya åtgärder vidtas.

Produktionsenheternas resultat

Hälsa- och sjukvården har en utmanande situation som kräver åtgärder. Befintliga handlingsplaner har inte fått tillräcklig effekt och arbetet måste konkretiseras och tydligare brytas ned. Arbetet pågår under 2023 med att ta fram nya åtgärder och restriktivitet kring inköp och investeringar. Uppdraget är att bromsa kostnadsutvecklingen här och nu med inriktning att se en minskad kostnad efter sommaren 2023. Besparingarna ska göras i linje med inriktningen att ha fokus på kärnverksamheten med satsningar på kvalitet, ledarskap och utveckling, där ekonomi i balans är en ingående del. Hälsa- och sjukvårdens resultat 2024 beräknas bli minus 130 miljoner kronor med handlingsplanens effekter inkluderade, Centerpartiets åtgärder som bidrar till minskat beroende av hyrpersonal och mindre belastning på slutenvården, samt ett koncernbidrag under 2024 på 140 miljoner kronor.

Genom arbete med att jämföra kostnader och intäkter mot verksamhetens mål och uppdrag och genom att koppla samman kunskapsstyrningen med en tydlig prioritering kan vi identifiera både det som måste utvecklas och det som inte längre ska göras i verksamheten. En tydlig uppföljning av de ekonomiska resultaten för produktionsenheten Hälsa- och sjukvård behöver göras. Den nya organisationen har ändrat förutsättningarna för budgetering och uppföljning och det är därför av största vikt att de prioriteringar som görs från fullmäktige, styrelse och nämnder får genomslag samt att en tydlighet finns i hur ekonomin ska följas upp.

Regionledningskontoret ges ett riktat besparingskrav på 85 miljoner kronor och berörs även av generell besparing till regionstyrelsen. Under 2023 har arbete genomförts kring minskad administration där uppdrag har setts över liksom arbetssätt och samordning mellan uppdrag och enheter med inriktning att fokusera på det väsentliga. Regionledningskontorets bemanning kommer att minska.

Tandvården och skolorna beräknas generera överskott motsvarande 2 procent i generell besparing.

Långfristig upplåning

I samband med treårsbudgeten tas även beslut om en ram för långfristig upplåning på totalt 1 000 miljoner kronor för investeringar i fastigheter med externa hyresgäster där det är en fördel med en separat hantering av finansieringen.

Övriga ekonomiska förutsättningar

Likvida medel förväntas uppgå till mellan 7 och 8 miljarder kronor och ge en genomsnittlig avkastning på 3 procent. Likviditeten påverkas av resultatet, investeringsutgifter, pensionsutbetalningar, och upplåning. Regionens finansiella tillgångar hanteras enligt beslutad finanspolicy men stor osäkerhet råder på de finansiella marknaderna.

Satsningar och reserveringar

I och med omprövning av tidigare gjorda reserveringar blir satsningar återhållsamma:

(miljoner kronor)	2024
Nära vård-omställning	40
Förstärkning vård	15
Förstärkning långt från sjukhus	10
Förstärkning förlossnings- och mödrahälsovård	5
Förstärkning cancervård	4
Mobil röntgen	3
Våld i nära relationer – integrerat mottagande	2
Hälso- och sjukvårdsnämnden	79
Särskilt yrkesskickliga 24sju-vården	20
ST-läkare PV	15
Life science Precisionshälsa	10
Tillgänglighetsanpassade arbetsplatser	1
Svåra hudsjukdomar - engångsmedel	2
Högisoleringsvård - engångsmedel	2
Regionstyrelsen	50
Mälardalstrafik	8
Linjelagd skolskjuts landsbygd	4
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden	12
Livsmedelsstrategi/beredskap m m	1
Regionutvecklingsnämnden	1
Koncernbidrag Hälso- och sjukvård	140
Finansförvaltning	140
Totalt	282

Tabell 3. Satsningar 2024.

Med hänsyn till det ekonomiska läget är satsningar och reserveringar reducerade och uppgår totalt till 282 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämndens ram påverkas av att upphäva besluten om subventionerad grundvaccination TBE för vuxna. Frigjorda medel motsvarar 15 miljoner kronor och behålls av nämnden för andra behov. 40 miljoner kronor går till Nära vård-omställningen i syfte att frigöra resurser från slutenvården. 10 miljoner går till vårdcentraler långt från sjukhus för att öka attraktiviteten att arbeta på vårdcentral på mindre tätort. Satsning ska göras på förstärkt förlossning- och mödrahälsovård med 5 miljoner kronor, förstärkt cancervård med 4 miljoner kronor, utökning av mobil röntgen till västra och centrala länsdelen på 3 miljoner kronor, samt etablering av integrerat mottagande för personer utsatta för våld i nära relationer på 2 miljoner kronor.

Regionstyrelsen

Region Östergötland har tillsammans med Linköpings universitet hög kapacitet och kompetens samt är framstående inom forskning inom datahantering och artificiell intelligens. För att inte tappa takt i denna utveckling behöver arbetet med att tillvarata nya tekniker och metoder intensifieras. Region Östergötlands infrastruktur för storskalig lagring av data behöver stärkas och inkludera infrastruktur för kraftfulla beräkningar. Möjligheterna till sekundäranvändning av data för forskning och utveckling behöver öka genom förenklade administrativa processer. Regionstyrelsen kommer fatta beslut om en inriktning för Life science och precisionshälsa. 10 miljoner reserveras i denna budget för en sådan satsning. Satsningen på ST-läkare i primärvård fortsätter enligt plan. Ytterligare 20 miljoner går till höjd grundlön för särskilt yrkesskickliga inom 24sju-vården i syfte att

öka attraktiviteten att stanna kvar på arbetsplatsen. Medel satsas på tillgänglighetsanpassade arbetsplatser med 1 miljon kronor. Engångsmedel för svåra hudsjukdomar och högisoleringsvård syftar till tidigare fattade beslut och påverkar 2024.

Trafik- och samhällsplaneringsnämndens

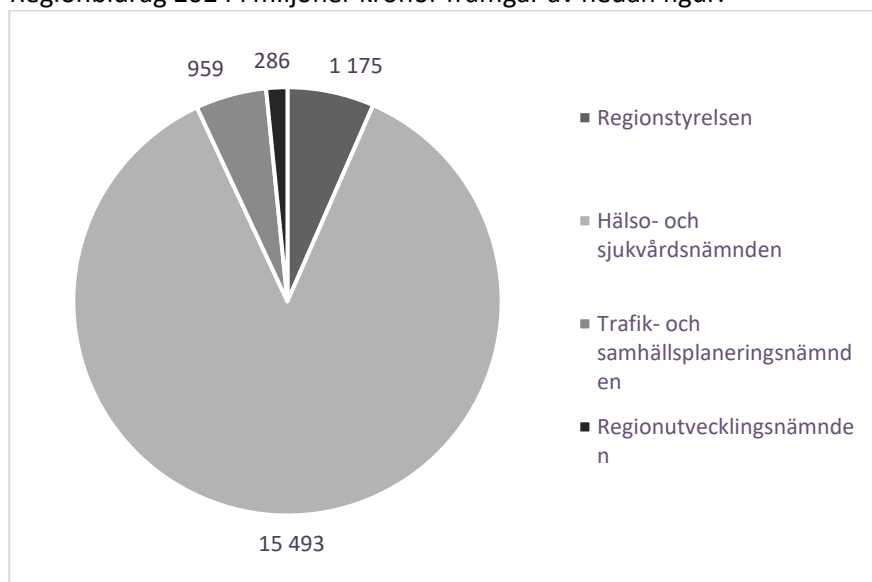
Trafik- och samhällsplaneringsnämndens ram utökas med 8 miljoner för beslutade satsningar i Mälardalstrafik. Här satsas också på linjelagda skolskjutsar landsbygd med 4 miljoner kronor.

Regionutvecklingsnämnden

Regionutvecklingsnämnden erhåller 1 miljon kronor för strategiskt arbete med regional livsmedelsstrategi/beredskapsfrågor mm.

Hälso- och sjukvården får fortsatt ett koncernbidrag men det trappas av och uppgår år 2024 till 140 miljoner kronor.

Regionbidrag 2024 i miljoner kronor framgår av nedan figur.

Figur 5. Regionbidragets fördelning per styrelse/nämnd 2024 (inklusive engångsmedel), miljoner kronor.

(miljoner kronor)	2024
Regionstyrelsen	-1 175
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-15 493
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden	-959
Regionutvecklingsnämnden	-286
Övriga poster	428
Verksamhetens nettokostnader	-17 485
Skatteintäkter	13 811
Generella statsbidrag och utjämning	4 279
Verksamhetens resultat	605
Finansiella intäkter	190
Finansiella kostnader	-1 551
Resultat efter finansiella poster	-756
Extraordinära poster	
Årets resultat	-756

Tabell 4. Resultaträkning 2024 med verksamhetens nettokostnader uppdelade per styrelse/nämnd.

Kalkyl för planeringsperioden

Förändringar som skett i jämförelse med föregående treårsbudget redovisas i nedan tabell.

(miljoner kronor)	2024	2025	2026
Resultat	-926	186	193
Upplösta tidigare reserveringar	580	596	602
Resultat efter upplösta reserveringar	-346	782	795
Ändrade ekonomiska förutsättningar			
Skatter	78	165	274
Generella statsbidrag	80	80	80
Generella statsbidrag (äldreomsorg)		-53	-53
Läkemedelsstatsbidrag	41	41	41
Riktade statsbidrag	91	91	91
Riktade statsbidrag revidering 2024	-88		
Pensionsprognos	-412		
Kompensation lönerörelse HS 2023	-70	-70	-70
Index och finansiella poster	-59	-62	-57
Reservering PE-resultat	-130		
Nya beslut			
Generell besparing RS, RUN, TSN 2 %	50	50	50
Generell besparing PE (FTV, skolor) 2 %	15	15	15
Generell och riktad besparing (RLK)	85	85	85
Avveckling grundvaccination TBE vuxna	15	15	15
Besparing pol. ledning 10 %	1		
Tillfällig besparing FIN	339		
Satsningar (se tabell)			
HSN	-79	-79	-79
RS	-50	-46	-46
TSN	-12	-12	-12
RUN	-1	-1	-1
FIN	-140		
Reserveringar (se tabell)	-164	-706	-779
Resultat	-756	295	349

Tabell 5. Resultatpåverkande förändringar sedan föregående treårsbudget (november 2022).

Från finansförvaltningen betalas koncernbidrag till Hälso- och sjukvården under 2024 med 140 miljoner kronor enligt tidigare plan. Centralt reserverade medel vid finansförvaltningen kan efter beslut i regionstyrelsen destinerar utifrån behov och med hänsyn till ekonomins utveckling. Reserveringar som ingår i resultatet presenteras nedan. Därutöver reserveras för pensionskostnader.

(miljoner kronor)	2024	2025	2026
HSN Förstärkning vård 2024		0	0
HSN Förstärkning vård 2025		50	50
HSN Förstärkning vård 2026			50
HSN Förstärkning PV 2024		0	0
HSN Förstärkning PV 2025		20	20
HSN Förstärkning PV 2026			20
RS ST-läkare PV 2025		15	15
RS ST-läkare PV 2026			15
TSN Mälardalstrafik		7	7
TSN Länsfärdtjänst		6	6
TSN tillfällig förstärkning trafik	0		
FIN RS/RUN/TSN	0	0	0
FIN Koncernbidrag HS		20	
FIN Finansieringsprincip bp	53		
FIN Reservering för riktade statsbidrag	84	61	61
FIN Oförutsett/omställning	27	527	535
Summa	164	706	779

Tabell 6. Reserveringar.

Beslut

Regionstyrelsen föreslås tillstyrka regionfullmäktige BESLUTA

- att anta Treårsbudget för 2024-2026 med fokusområden 2024,
- att fastställa ekonomiska ramar för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden samt regionutvecklingsnämnden 2024-2026 enligt bilaga 3,
- att uppdra till regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden samt regionutvecklingsnämnden att utifrån sina ansvarsområden och uppdrag utarbeta årsplaner med budget för 2024 i enlighet med denna treårsbudget,
- att godkänna upplåning av 1 miljard kronor i externa långfristiga lån under budgetperioden,
- att i enlighet med fullmäktiges presidiums förslag fastställa budgeten för regionens revisorer till 13 058 000 kronor (2024 års nivå) samt
- att fastställa skattesatsen för 2024 till 11,55 kronor per skattekrona.

Bilaga 1 - Region Östergötlands samlade verksamhet

Region Östergötland bedriver, i egen regi eller tillsammans med kommuner, andra regioner eller andra aktörer, privaträttslig verksamhet i form av aktiebolag, kommunalförbund eller stiftelser. Regionfullmäktige har principiellt gett uttryck för dels en allmän återhållsamhet när det gäller bildande av nya bolag ägda av Region Östergötland, dels ett långsiktigt behov av att pröva formerna för sitt engagemang i befintliga bolag, stiftelser och kommunalförbund.

Regionstyrelsen bemyndigas att utfärda stämmodirektiv till stämooombudet för respektive bolag och förening avseende fastställande av årsredovisning, beslut om ansvarsfrihet och fastställande av arvoden för ledamöter och revisorer inom ramen för gällande riktlinjer för arvoden.

Nedanstående redovisning omfattar Region Östergötlands koncernföretag¹ och de uppdragsföretag² där Region Östergötland är ensam ägare eller samägare. Även stiftelser och samordningsförbund redovisas där Region Östergötland är intressent. Entreprenader där Region Östergötland inte har något deläggande redovisas endast i vad som framgår av figur 1.

Politisk organisation	Den egna verksamheten	Koncernföretag	Uppdragsföretag
Regionfullmäktige	Regiondirektör Regionledning	Dotterföretag AB Östgötrafiken (RÖ:s andel 100 %) Scenkonst Öst AB (RÖ:s andel 55 %)	Andra samägda företag Inera AB (RÖ:s andel 0,16 %) Östsvenska Yrkehögskolan AB (RÖ:s andel 8,3 %)
Regionstyrelsen	Hälsa- och sjukvård	Intresseföretag TvNo Textilservice AB (RÖ:s andel 49 %) ALMI Företagspartner Östergötland AB (RÖ:s andel 49 %) AB Kinda Kanal (RÖ:s andel 47 %)	Patientförsäkringen, LÖF (RÖ:s andel 4,5%) Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling (RÖ:s andel 14%) Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg (RÖ:s andel 4,5%) Svenska Läkemedelsförsäkringen AB (RÖ:s andel 0,002% via LFF Service AB)
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	Folktandvård		
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden	Regionledningskontor		
Regionutvecklingsnämnden	Skolor		
Samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen	Stiftelser Stiftelsen Östergötlands Länsmuseum Stiftelsen Östgötamusiken, verksamheten förs över till Scenkonst Öst AB 2023	Samordningsförbund Samordningsförbundet Östra Östergötland Samordningsförbundet Centrala Östergötland Samordningsförbundet Västra Östergötland	Privata utförare (de största till belopp räknat) Capio Movement AB Falck Ambulans AB Kry Primärvård AB Samariten Ambulans AB Capio Primärvård AB Doktor.se Geria Vårdcentral AB Psykatripartners Östergötland AB Praktikertjänst AB Doktor.se Norrköping Vårdcentral AB Capio Vårdcentral Johannelund Hierta Vårdcentral Vilbergen AB H.F. Oral Care AB Norrköpings Ögonklinik AB Capio Medocular AB + ytterligare ca 150 mindre företag

Figur 1. Region Östergötlands samlade verksamhet 2024 (enligt känd planering 2023-05-15).

¹ Region Östergötland är bestämmande eller har betydande inflytande - mer än 20 procentig röstandel (varav Dotterföretag > 50 procent, Intresseföretag 20-50 procent).

² Region Östergötland har inte betydande inflytande – mindre än 20 procent röstandel.

Region Östergötlands koncernföretag

AB Östgötatrafiken

Region Östergötland är ansvarig för all kollektivtrafik i länet sedan den 1 januari 2012 då den nya kollektivtrafiklagen trädde i kraft. Östgötatrafiken blev i samband med det också helägt av regionen. AB Östgötatrafiken är enligt ett uppdragsavtal ansvarig för upphandling och marknadsföring av lokal och regional linjetrafik med buss, spårvagn, tåg, viss skärgårdstrafik och länsfärdtjänst i Östergötland.

Scenkonst Öst AB

Bolaget bildades 2015 av Region Östergötland, Norrköpings och Linköpings kommuner. Verksamheten startade 2016 och utgörs av de verksamheter som tidigare drevs i Stiftelsen Östergötlands länsteater och i Norrköping Symfoniorkester AB. Från och med 2023 ingår även Stiftelsen Östgötamusikens verksamhet i bolaget. Syftet med bolaget är att skapa förutsättningar för förbättrade verksamheter, utökat samarbete och ett långsiktigt ekonomiskt engagemang från ägarna. Regionens ägarandel är 55 procent.

TvNo Textilservice AB

TvNo Textilservice sköter all tvätt åt regionens verksamheter. Bolaget bildades 1978 av dåvarande landstingen i Östergötlands och Jönköpings län samt Norrköpings kommun. Regionens ägarandel är 49 procent.

ALMI Företagspartner Östergötland AB

Regionen äger bolaget till 49 procent och resterande 51 procent ägs av det statliga moderbolaget. Det övergripande målet för bolaget, som bildades 1994, är att främja utvecklingen av konkurrenskraftiga små och medelstora företag samt att stimulera nyföretagandet i syfte att skapa tillväxt och förnyelse i näringslivet.

AB Kinda Kanal

Bolagets uppgift är att bevara kanalen och mot avgift hålla den öppen för trafik. Syftet med Region Östergötlands engagemang i bolaget är att som uppdragsgivare ha inflytande över de driftbeslut som fattas. Regionens ägarandel uppgår till 47 procent. Övriga ägare är Linköpings kommun och Kinda kommun.

Regionens uppdragsföretag – samägda företag

Inera AB

Bolaget bildades 1999 med syfte att utveckla e-hälsotjänster för invånarna, på uppdrag av samtliga regioner. Genom samverkan med regionerna har Inera utvecklat gemensamma lösningar för digitalisering. SKR Företag AB övertog 97 procent av aktierna i bolaget från regionerna 2017, i syfte att enklare kunna utveckla gemensamma lösningar som bidrar till att effektivisera verksamheter i både kommuner och regioner. SKR Företags ägarandel uppgår nu till strax över 50 procent efter att 288 kommuner vardera förvärvat fem aktier. Avsikten var att också erbjuda landets kommuner att förvärva fem aktier vardera. Region Östergötland äger nu fem aktier, motsvarande 1,6 promille.

Östsvenska Yrkehögskolan AB

Bolaget bedriver utbildningsverksamhet med särskilt fokus på yrkehögskoleutbildning, samt konsultverksamhet med koppling till utbildningsverksamhet. Region Östergötland äger bolaget till 8,3 procent, övriga andelar ägs av elva kommuner i länet.

AB Transitio

Transitio är ett bolag som ägs gemensamt av alla regionala kollektivtrafikmyndigheter. Bolagets uppdrag är att upphandla, finansiera och förse ägarna med tåg och reservdelar. Syftet är främst att minska ägarnas fordonskostnader samt säkerställa hög kvalitet och kompetens inom områdena anskaffning, förvaltning och underhåll. Bolaget bildades 1999. Region Östergötlands ägarandel uppgår till 5 procent.

Mälardalstrafik MÄLAB AB

Mälardalstrafik ansvarar för regional kollektivtrafik i Mälardalen på ett antal sträckor, framför allt med tåg. Uppdraget utgår ifrån en gemensam regional ambition att förbättra möjligheterna till pendling och annat resande i Mälardalen. Mälardalstrafik ägs av regionerna i Stockholm, Sörmland, Uppsala, Västmanland, Östergötland och Örebro län. Region Östergötland äger 13 procent.

Samverkansprojektet E22 AB

Bolaget ska verka för en utbyggnad och upprustning av väg E22 till lägst fyrfältstandard mellan Norrköping och Trelleborg. Ägare är regionerna utmed väg E22 samt Sydsvenska Industri- och Handelskammaren. Region Östergötlands ägarandel är 20 procent.

Patientförsäkringen, LÖF

Löf (regionernas ömsesidiga försäkringsbolag) är ett rikstäckande försäkringsbolag som har till huvuduppgift att försäkra de vårdgivare som finansieras av regionerna. Bolagets slutkunder är de patienter som drabbats av en patientskada och bolagets uppdrag är att utreda och lämna ersättning till patienter som skadas i vården samt att bidra till att antalet skador i vården minskar. Region Östergötlands ägarandel uppgår till 4,5 procent.

Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling

Kommunalförbundets medlemmar är de sju regioner som har universitetssjukhus: Region Uppsala, Region Östergötland, Region Skåne, Region Stockholm, Region Västerbotten, Västra Götalandsregionen samt Region Örebro län. Kommunalförbundet bildades 2006 och dess ändamål är att skapa förutsättningar för och genomföra en gemensam investering samt drift av en anläggning för avancerad strålbehandling. Verksamheten drivs av Skandionkliniken i Uppsala och startade 2015. Region Östergötlands andel uppgår till 14 procent.

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg

Svenskt Ambulansflyg är ett kommunalförbund som bildades 2016 med Sveriges samtliga regioner som medlemmar. Förbundets ändamål är att bedriva luftfartsverksamhet och tillhandahålla ambulansflyg för medlemmarna samt samordna och koordinera ambulansflyget. Verksamheten samordnar och utför ambulanstransporter med flygplan med beredskap vid tre beredskapsbaser i Umeå, Stockholm/Arlanda och Göteborg/Landvetter. Region Östergötland har en fordran på kommunalförbundet som uppgår till 30,2 miljoner i 2022 års bokslut. Region Östergötlands ägarandel uppgår till 4,5 procent.

Svenska Läkemedelsföreningen AB

LFF Service AB (LFF) äger Svenska Läkemedelsföretag AB som skapades 1978 genom en frivillig överenskommelse mellan läkemedelsföretag i Sverige. Företaget ger patienter möjlighet att kostnadsfritt söka ersättning för oförutsedda läkemedelsskador utan det ekonomiska risktagande som en rättsprocess i domstol innebär. Företaget är unikt och bygger på delägarnas kollektiva och solidariska ansvar för läkemedelsskador i Sverige. LFF ägs gemensamt av forskande läkemedelsbolag, generikabolag, parallellimportörer, ett antal regioner och utvecklingsbolag. Alla delägare äger en aktie var i LFF och antalet anslutna företag är närmare 300. Region Östergötland gick in som delägare i LFF 2022 med en ägarandel som uppgår till cirka 0,3 procent. Den indirekta ägarandelen i Läkemedelsföreningen uppgår till 0,002 procent.

Stiftelser

Stiftelsen Östergötlands länsmuseum (Östergötlands museum)

Stiftelsen bildades 1983 av dåvarande Landstinget i Östergötland, Stiftelsen Linköpings stadsmuseum för skön konst, Östergötlands Fornminnes- och museiförening samt Linköpings kommun. Stiftelsens syfte är att bedriva och främja kulturminnesvård och övrig museiverksamhet inom länet samt att förvalta stiftelsens fastigheter och samlingar och hålla dem tillgängliga för allmänheten.

Samordningsförbund

Samordningsförbundet Östra Östergötland, Samordningsförbundet Centrala Östergötland och Samordningsförbundet Västra Östergötland.

Samordningsförbunden har bildats vid olika tidpunkter under perioden 2005–2010, med stöd av lagen om finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. I respektive samordningsförbund ingår Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, berörda kommuner och Region Östergötland. Förbundens ändamål är att finansiera och utveckla insatser som skapar förutsättningar för invånare i yrkesverksam ålder att kunna uppnå eller förbättra förmågan att utföra förvärsarbete.

Privata utförare

Region Östergötland har ansvaret att verka för en god hälsa i befolkningen och en god hälso- och sjukvård. Hälso- och sjukvårdsnämnden har fått uppdrag och ekonomiska resurser för att teckna överenskommelser med regionens produktionsenheter, men kan även ingå avtal med externa utförare. Det sker bland annat genom upphandling enligt *lag om offentlig upphandling*, *lag om valfrihetssystem*, *lag om läkarvårdsersättning* eller *lag om ersättning för sjukgymnaster*.

Bilaga 2 - Resultaträkning (fullfondering)

Belopp i miljoner kronor och löpande priser

	Region Östergötland			Regionkoncern		
	2024	2025	2026	2023	2024	2025
Verksamhetens intäkter	4 807	4 839	4 879	5 807	5 839	5 879
Verksamhetens kostnader	-21 282	-21 889	-22 716	-22 182	-22 789	-23 616
Avskrivningar	-1 010	-1 030	-1 050	-1 100	-1 120	-1 140
Verksamhetens nettokostnader	-17 485	-18 080	-18 887	-17 475	-18 070	-18 877
Skatteintäkter	13 811	14 441	15 087	13 811	14 441	15 087
Generella statsbidrag och utjämning	2 731	2 724	2 766	2 731	2 724	2 766
Generella statsbidrag - läkemedel	1 548	1 571	1 595	1 548	1 571	1 595
Verksamhetens resultat	605	656	561	615	666	571
Finansiella intäkter	190	210	220	190	210	220
Finansiella kostnader	-1 551	-571	-432	-1 561	-581	-442
Resultat efter finansiella poster	-756	295	349	-756	295	349
Extraordinära poster						
Årets resultat	-756	295	349	-756	295	349

Bilaga 2 - Kassaflödesanalys (fullfondering)

Belopp i miljoner kronor och löpande priser

	Region Östergötland			Regionkoncern		
	2024	2025	2026	2023	2024	2025
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat	-756	295	349	-756	295	349
Justering för ej likviditetspåverkande poster (not 1)	3 507	1 856	1 534	3 606	1 956	1 634
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-744	-771	-783	-744	-771	-783
Realisationsresultat vid försäljning av anläggningstillgångar						
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	2 007	1 380	1 100	2 106	1 480	1 200
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	-75			-75		
Ökning/minskning förråd och varulager						
Ökning/minskning kortfristiga skulder	-104	-175	-188	-106	-208	-229
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 828	1 205	912	1 925	1 272	971
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i immateriella anläggningstillgångar						
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar						
Investering i materiella anläggningstillgångar	-1 325	-1 300	-1 300	-1 422	-1 357	-1 349
Försäljning av materiella anläggningstillgångar						
Ökning långfristiga fordringar						
Förvärv av finansiella tillgångar	-1 003	-405		-1 003	-415	-10
Avyttring av finansiella tillgångar			388			388
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-2 328	-1 705	-912	-2 425	-1 772	-971
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Nyupptagna lån	500	500		500	500	
Amortering av skuld						
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	500	500	0	500	500	0
Justering av ingående eget kapital						
Årets kassaflöde	0	0	0	0	0	0
Likvida medel vid årets början	552	552	552	592	592	592
Likvida medel vid årets slut	552	552	552	592	592	592
Not 1 Justering för ej likviditetspåverkande poster						
Avskrivningar/nedskrivningar	1 010	1 030	1 050	1 100	1 120	1 140
Gjorda avsättningar pensioner	2 687	1 036	704	2 696	1 046	714
Övriga avsättningar						
Orealiserade kursförändringar	-190	-210	-220	-190	-210	-220

Bilaga 2 - Balansräkning (fullfondering)

Belopp i miljoner kronor och löpande priser

TILLGÅNGAR	Region Östergötland			Regionkoncern		
	2024	2025	2026	2023	2024	2025
Anläggningstillgångar						
Immateriella anläggningstillgångar	82	82	82	82	82	82
<i>Mark, byggnader och tekniska anläggningar</i>	9 406	9 500	9 574	9 406	9 500	9 574
<i>Maskiner och inventarier</i>	2 833	3 009	3 185	3 633	3 776	3 911
Materiella anläggningstillgångar	12 239	12 509	12 759	13 039	13 276	13 485
Finansiella anläggningstillgångar	128	128	128	168	168	168
Summa anläggningstillgångar	12 449	12 719	12 969	13 289	13 526	13 735
Omsättningstillgångar						
Förråd m m	340	340	340	340	340	340
Fordringar	2 500	2 500	2 500	2 425	2 425	2 425
Kortfristiga placeringar (pensionsförvaltning)	6 548	7 163	6 995	6 548	7 163	6 995
Kortfristiga placeringar (finansförvaltning)	550	550	550	550	550	550
Kassa och bank	2	2	2	42	42	42
Summa omsättningstillgångar	9 940	10 555	10 387	9 905	10 520	10 352
Summa tillgångar	22 389	23 274	23 356	23 194	24 046	24 087
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	2024	2025	2026	2023	2024	2025
Eget kapital						
Årets resultat	-756	295	349	-756	295	349
Övrigt eget kapital	756		295	876	120	415
Summa eget kapital		295	644	120	415	764
Avsättningar						
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	18 433	18 698	18 619	18 448	18 713	18 634
Andra avsättningar	24	24	24	34	34	34
Summa avsättningar	18 457	18 722	18 643	18 482	18 747	18 668
Skulder						
Långfristiga skulder	525	1 025	1 025	935	1 435	1 435
Kortfristiga skulder	3 407	3 232	3 044	3 657	3 449	3 220
Summa skulder	3 932	4 257	4 069	4 592	4 884	4 655
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	22 389	23 274	23 356	23 194	24 046	24 087
Panter och ansvarsförbindelser:						
Pensionsförpliktelser som ej upptagits bland skulder/avsättningar	18	18	18	18	18	18
Övriga ansvarsförbindelser	455	455	455	1 336	1 336	1 336

Bilaga 3 - Regionbidrag per styrelse/nämnd

Belopp i tusentals kronor	2024	2025	2026
Regionstyrelsen	1 175 332	1 171 462	1 171 462
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	15 492 974	15 492 974	15 492 974
Trafik- och samhällsplaneringsnämnden	959 440	959 440	959 440
Regionutvecklingsnämnden	285 730	285 730	285 730
Totalt regionbidrag	17 913 476	17 909 606	17 909 606

Bilaga 4 - Sammanställning regionstyrelsens regionbidrag samt regiongemensamt 2024

Belopp i tusentals kronor	not 1	not 2	Summa
	Regionbidrag	Regiongemensamt	
Bidrag som förmedlas till Regionledningskontoret	582 487	725 968	1 308 455
Regionens revisorer	13 058		13 058
Politisk ledning	74 844		74 844
Regionledning	285 242	94 595	379 837
Regiongemensamma verksamheter/projekt	209 343	631 373	840 716
Bidrag som hanteras inom Regionstyrelsen	592 845		592 845
Forskning och utveckling	372 397		372 397
ST-/AT-läkare	168 658		168 658
Särskilt riktade medel	47 920		47 920
Engångsmedel	3 870		3 870
Summa	1 175 332	725 968	1 901 300

Not 1 Förändring regionbidrag

Treårsbudget 2023-2025 exklusive engångsmedel	1 157 628
RÖ 2022-13045 ALF-statsbidrag 2023	4 666
RÖ 2022-13045 Omfördelning från HSN Projektledningsresurser	5 300
RÖ 2023-917 Omfördelning jämställda löner	1 048
RÖ 2023-917 Omfördelning från HSN/TSN/RUN Politisk ledning	1 000
RÖ 2023-917 Från FIN oförutsedda behov Politisk ledning	1 000
RÖ 2023-917 Kommunikationstjänst vaccination	817
RÖ 2023-917 Från HSN Gasansvar	1 078
RÖ 2023-917 Omfördelning Cosmic till regiongemensamt bidrag	-10 000
RÖ 2023-917 Delreglering beting RLK	-15 000
RÖ 2023-917 Intern omfördelning RLK Test och innovation	2 000
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning AGA	16 964
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning vårdlots	350
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning Energikontor	2 000
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning Planering gymnasial utbildning	1 000
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning Regional marknadsföring	1 072
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning Företagsjouren	843
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning Cirkus- och dansutveckling	884
RÖ 2023-4169 (DÅ03) Omfördelning OB	-50 000
Treårsbudget 2024-2026 Generell besparing	-24 000
Treårsbudget 2024-2026 Indexuppräkning 2024	26 812
Treårsbudget 2024-2026 ST-läkare i primärvård	15 000
Treårsbudget 2024-2026 Life science Precisionshälsa	10 000
Treårsbudget 2024-2026 Tillgänglighetsanpassade arbetsplatser	1 000
Treårsbudget 2024-2026 Särskilt yrkesskickliga	20 000
Treårsbudget 2024-2026 exklusive engångsmedel	1 171 462
RÖ 2023-2167 Svåra hudsjukdomar (2024-2026) - engångsmedel	2 000
RÖ 2023-2365 Högisoleringsvård - engångsmedel	1 870
Treårsbudget 2024-2026 inklusive engångsmedel	1 175 332

Not 2 Förändring regiongemensamt

Treårsbudget 2023-2025	691 378
RÖ 2022-13045 Omfördelning från HSN Tessa-licenser RLK	6 739
RÖ 2022-13045 Omfördelning från HSN BI-resurs RLK	900
RÖ 2023-917 Omfördelning Cosmic till regiongemensamt bidrag	10 000
RÖ 2023-917 Delreglering beting RLK	-20 000
RÖ 2023-917 Intern omfördelning RLK Test och innovation	-2 000
RÖ 2023-3714 (DÅ02) Omfördelning AGA	15 759
Treårsbudget 2024-2026 Indexuppräkning 2024	23 192
Treårsbudget 2024-2026	725 968